

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: VJ/101/2015.

Iktatószám: VJ/101-104/2015.

Egységes szerkezetben a VJ/101-103/2015. számú kijavító határozattal

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa az Oppenheim Ügyvédi Iroda (1053 Budapest, Károlyi u. 12.) által képviselt **TEVA Gyógyszergyár Zrt.** (4042 Debrecen, Pallagi út 13.) és a Dr. M. T. B. ügyvéd által képviselt **Bioextra Zrt.** (1134 Budapest, Váci út 33.) eljárás alá vont vállalkozások ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács – jogsértés vagy annak hiánya megállapítása nélkül – kötelezi a **TEVA Gyógyszergyár Zrt.**-t (a továbbiakban: TEVA) az általa tett következő vállalások teljesítésére.

I. ÖSSZÜZENET ELLENŐRZÉSI MÓDSZER ALKALMAZÁSA

- A) A TEVA vállalja, hogy a jövőben a reklámkampányainak bevezetését megelőzően – a jelen határozat átvételét követő 60 napon túl megrendelt kereskedelmi kommunikációk tekintetében – a jelenlegi előzetes kontroll-mechanizmusok mellett alkalmazni fog egy további előzetes ellenőrzési módszert, amelynek célja annak biztosítása, hogy a kereskedelmi kommunikációs eszközök (reklámok) ne tartalmazzanak olyan lehetséges, implicit, kontextusból következő fogyasztói üzeneteket, amelyek megtéveszthetik a fogyasztókat (a továbbiakban: Összüzenet Ellenőrzési Módszer).
- B) A TEVA vállalja, hogy az Összüzenet Ellenőrzési Módszert a jelen határozat átvételét követő 60 napon belül bevezeti és a bevezetéstől számított három éven keresztül alkalmazza.
- A TEVA vállalja, hogy a három éves határozott időtartam lejártát követően
- a tapasztalatokat értékeli és azok alapján felülvizsgálja az Összüzenet Ellenőrzési Módszert. A TEVA vállalja továbbá, hogy a tapasztalatok értékelését és felülvizsgálatát, valamint azok belső folyamatokba történő szerves átültethetőségét teljes körűen és hitelesen dokumentálja.
 - is valamennyi kereskedelmi kommunikációja kapcsán azok implicit tartalmát előzetesen ellenőrizni és értékelni fogja.
- C) A TEVA vállalja, hogy az Összüzenet Ellenőrzési Módszer alapján – a közösségi médiában közzétett egyedi üzenetek kivételével – valamennyi tervezett reklám aktivitását (a továbbiakban: Kereskedelmi Kommunikáció) a jelenleg alkalmazott szakmai, jogi és versenyjogi megfelelőségi vizsgálaton¹ túl egy előzetes, független és külső szakértők által elvégzendő szakmai ellenőrzésnek is aláveti, amely vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a tervezett Kereskedelmi Kommunikációnak lehet-e olyan implicit, nem kifejezetten megjelenő üzenete, amely alkalmas arra, hogy a fogyasztókat megtévesse.
- D) A TEVA vállalja, hogy az Összüzenet Ellenőrzési Módszer alapján a vizsgálatot egy, a TEVÁ-

¹ A hatályos szabályzatokat a VJ/101-98/2015. számú irat tartalmazza.

tól független szakértői panel végzi el (a továbbiakban: Bizottság). A TEVA vállalja, hogy a jelen határozat átvételét követő 30 napon belül a Bizottság tagjaival a Bizottságban történő közreműködésről megbízási szerződést köt.

A megbízási szerződésben a felek rögzítik, hogy a megbízó nem jogosult utasítani a megbízottat, és a megbízási jogviszony során a megbízott a megbízó érdekében és javára jogosult és köteles eljárni oly módon, hogy rá kizárólag a jelen kötelezettségvállalás az irányadó. A megbízási szerződés ellátása esetén a megbízott megbízási díjra válik jogosulttá, amely megbízási díjat a felek óradíjas elszámolás alapján határozzák meg.

A Bizottságnak legalább 5, legfeljebb 9 tagja lesz, akiknek megbízása a releváns időszak végéig szól és akik a tisztségükből nem mozdíthatók el. Abban az esetben, ha a Bizottság tagjainak száma 5 fő alá csökken, a TEVA köteles 60 napon belül új Bizottsági tagot vagy tagokat felkérni és velük megbízási szerződést kötni.

A Bizottság első elnökét a TEVA jelöli ki egy év határozott időszakra. Az elnöki mandátum lejártát vagy megszűnését követően a Bizottság tagjai - többségi szavazással - új elnököt választanak egy év határozott időre.

A Bizottság tagjai elismert, jóhírű és legalább 10 év szakmai tapasztalattal rendelkező és felsőfokú reklám-pszichológusi vagy pszichológusi vagy marketing végzettséggel rendelkező személyek, akikkel szemben - az alábbiak szerint - összeférhetlenség nem áll fenn. A Bizottság tagja nem lehet az a személy,

- aki a TEVÁ-val, a TEVA vállalkozáscsoportjába tartozó más vállalkozással vagy a TEVA közvetlen versenytársával munkaviszonyban áll, vagy ilyen vállalkozással más, munkavégzésre irányuló viszonyt tart fenn,
- akinek közeli hozzátartozója áll munkaviszonyban vagy tart fenn munkavégzésre irányuló más jogviszonyt a TEVÁ-val, annak vállalkozáscsoportjába tartozó más vállalkozással, vagy a TEVA közvetlen versenytársával.

E) A TEVA vállalja, hogy a megbízást úgy alakítja ki, hogy az egyes Kereskedelmi Kommunikációk előzetes vizsgálatára a Bizottság elnöke alkalmanként 3 tagú ad-hoc bizottságot (a továbbiakban: Ad-hoc Bizottság) jelöl ki. Az Ad-hoc Bizottságok vizsgálati eljárásrendjét a Bizottság köteles a jelen határozat átvételét követő 60 napon belül kidolgozni és többségi szavazással elfogadni.

Az Ad-hoc Bizottság feladata a tervezett Kereskedelmi Kommunikáció által közvetített üzenetek összességének, de elsősorban is a lehetséges implicit üzeneteknek az azonosítása.

A TEVA vállalja, hogy az Ad-hoc Bizottság által – eljárásrendje szerint – azonosított implicit üzeneteket is ellenőrzésnek veti alá a fogyasztókat és üzletfeleket érintő kereskedelmi gyakorlatokkal kapcsolatos belső kontrollmechanizmusa alapján. Ennek megfelelően az Ad-hoc Bizottság által azonosított implicit üzeneteket a TEVA jogi osztálya megvizsgálja, szükség esetén külső tanácsadó(k) bevonásával. A TEVA az egyes kereskedelmi kommunikációk implicit tartalmával kapcsolatban úgy jár el, mint a kereskedelmi kommunikáció explicit üzeneteivel kapcsolatban: ha tehát az implicit üzenetet a jogi osztály a fogyasztók vagy üzletfelek megtévesztésére alkalmasnak találja, az adott kereskedelmi kommunikáció nem kerül a nyilvánosság elé.

A TEVA vállalja, hogy az Ad-hoc Bizottság vizsgálatának és elemzésének eredményét, illetve az Ad-hoc Bizottság észrevételeit figyelembe veszi.

A TEVA vállalja, hogy a Kereskedelmi Kommunikáció céljaira készülő statikus reklámok (pl. óriásplakátok, gyógyszertári kihelyezések, stb.) tekintetében sem tér el az Ad-hoc Bizottság és a

TEVA jogi osztálya által vizsgált és jóváhagyott storyboardtól, illetve key visualtól.

A TEVA vállalja, hogy az Ad-hoc Bizottság tagjai számára betekintési és konzultációs jogot biztosít, amely alapján a tagok jogosultak a Kereskedelmi Kommunikáció kidolgozásával kapcsolatos valamennyi iratba, dokumentumba, leírásba, stb. betekinteni, továbbá jogosultak az eljárásuk során írásban² vagy szóban a tervezett Kereskedelmi Kommunikációval kapcsolatban felvilágosítást kérni a TEVÁ-tól.

- F) A TEVA vállalja, hogy abban az esetben, ha döntést hoz új Kereskedelmi Kommunikáció bevezetéséről és ehhez kapcsolódóan kommunikációs tendert ír ki, a kiírással egyidejűleg írásban értesíti a Bizottság elnökét.

A TEVA vállalja továbbá, hogy az értesítés megküldésével egyidejűleg írásban megküldi a tervezett Kereskedelmi Kommunikáció leírását, kiemelve annak célját, a tervezett Kereskedelmi Kommunikáció célközönségét és a Kereskedelmi Kommunikáció jóváhagyásának és bevezetésének céldátumait.

A TEVA vállalja, hogy a megbízást úgy alakítja ki, hogy a Bizottság elnöke a tervezett Kereskedelmi Kommunikációról szóló értesítést követő legfeljebb 5 munkanapon belül kijelöli az adott Kereskedelmi Kommunikáció összüzenetét vizsgáló Ad-hoc Bizottság tagjait. Az Ad-hoc Bizottság kijelölt tagjai a megbízás elvállalásáról, vagy annak esetleges akadályairól legfeljebb 3 munkanapon belül kötelesek nyilatkozni. Amennyiben valamely kijelölt tag akadályoztatva van, a Bizottság elnöke legfeljebb további 3 munkanapon belül új tag kijelöléséről köteles gondoskodni.

A TEVA vállalja, hogy a Bizottság elnökét tájékoztatja a Kommunikációs Tender eredményéről, valamint megküldi számára a kiválasztott koncepciót, a storyboardot és az úgy nevezett key visualt. A storyboard és a key visual a tervezett Kereskedelmi Kommunikáció valamennyi lényeges elemét tartalmazza.³

- G) A TEVA vállalja, hogy a megbízást úgy alakítja ki, hogy az Ad-hoc Bizottság az alábbiak szerinti eljárásrendben járjon el. Az Ad-Hoc Bizottság köteles az előzetesen elfogadott storyboard és/vagy key visual kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül megvizsgálni a Kereskedelmi Kommunikációt, és annak lehetséges fogyasztói észleléséről, értelmezéséről, a Kereskedelmi Kommunikáció összüzenetének leképeződéséről, a lehetséges következtetésekről és benyomásokról írásban döntést hozni és ezt a TEVA részére megküldeni. Ennek megvalósítása során az Ad-hoc Bizottság tagjai a storyboard és/vagy key visual kézhezvételét és elolvasását követően kötelesek írásban rögzíteni a Kereskedelmi Kommunikációval kapcsolatos első benyomásaikat, különösen is kitérve a Kereskedelmi Kommunikáció általuk történő első megtekintése során esetlegesen detektált implicit üzenetekre.

Indokolt esetben a döntéshozatalra nyitva álló időt a Bizottság elnöke további 5 munkanappal meghosszabbíthatja, illetve kezdeményezheti a személyes (vagy telefonos/videokonferencia útján történő) megbeszélést a TEVA képviselőivel, illetve a storyboard-ot és/vagy key visual –t készítő ügynökséggel. Az Ad-hoc Bizottság kérése esetén a TEVA köteles a megbeszélésen

² A jelen kötelezettségvállalás esetén az e-mail-es kommunikáció írásbeli kapcsolattartásnak minősül, amennyiben az valamilyen formában (elektronikusan vagy kinyomtatva) tárolásra kerül.

³ A storyboard televíziós reklám esetében tartalmazza a kiválasztott koncepció alapján elkészítendő Kereskedelmi Kommunikáció valamennyi jelenetének képi megjelenítését, a reklámfilmben elhangzó mondatokat, valamint a reklámfilmben megjelenő feliratokat is. A key visual az adott Kereskedelmi Kommunikáció legfontosabb üzenetének képi megjelenítése, amely azt hivatott biztosítani, hogy az adott Kereskedelmi Kommunikáció az egyes platformokon (televízió, óriásplakát, gyógyszertári kihelyezések) egységesek legyenek (azaz ezt a key visualt kell valamennyi további platformon alkalmazni az adott formátumra adaptálva).

(vagy telefonos megbeszélésen/videokonferencián) késedelem nélkül részt venni.

Az Ad-hoc Bizottság tagjai kötelesek írásban rögzíteni a tervezett Kereskedelmi Kommunikáció általuk érzékelt üzeneteit és ezt követően döntést hozni arról, hogy álláspontjuk szerint a Kereskedelmi Kommunikáció milyen implicit üzeneteket közvetít a fogyasztóknak. Az Ad-hoc Bizottság a döntéseit többségi határozattal hozza az összes tag szavazatai alapján és a döntéseit köteles részletesen megindokolni. A döntések a következők lehetnek:

- amennyiben az Ad-hoc Bizottság értékelése szerint a Kereskedelmi Kommunikációnak nincs implicit üzenete, az Ad-hoc Bizottság az adott Kereskedelmi Kommunikációt jóváhagyja;
- amennyiben az Ad-hoc Bizottság értékelése szerint a Kereskedelmi Kommunikációnak van implicit üzenete, ezen implicit üzenet(ek)et rögzíti és TEVÁ-nak megküldi további jogi ellenőrzés és értékelés céljából. Amennyiben az Ad-hoc Bizottság álláspontja szerint az implicit üzenet a fogyasztók megtévesztésének a kockázatát felveti, az Ad-hoc Bizottság ezt a tényt is jelzi és annak orvoslására konkrét javaslatot is megfogalmazhat.

A TEVA vállalja, hogy a megbízást úgy alakítja ki, hogy ha az Ad-hoc Bizottság a storyboard és/vagy key visual megküldésétől számított 10 munkanapon belül sem küldi meg az írásbeli döntését, a TEVA jogosult a Bizottság azon tagjai helyett új tagokat választani, akik a döntésüket (szavazatukat) határidőn belül nem hozták meg. Az új tag(ok) haladéktalanul köteles(ek) a Kereskedelmi Kommunikációt az Összúzenet Ellenőrzési Módszer alapján megvizsgálni és a döntést legfeljebb 3 munkanapon belül meghozni.

Az Ad-hoc Bizottság döntéseit a Bizottság elnöke küldi meg a TEVÁ-nak. Az Ad-hoc Bizottság esetleges kisebbségi véleményt megfogalmazó tagja köteles továbbá véleményét írásban is kifejezni és azt az elnöknek a TEVÁ-hoz történő továbbítás céljából megküldeni. A TEVA kérése esetén az Ad-hoc Bizottság az értékelés megküldését követően köteles telefonos vagy videokonferencia útján történő megbeszélést tartani és a kialakult álláspontját a TEVÁ-val megosztani.

- H) A TEVA köteles a Kereskedelmi Kommunikáció végső verzióját az Ad-hoc Bizottság tagjainak írásban megküldeni. Az Ad-hoc Bizottság tagjai kötelesek legfeljebb 3 napon belül ellenőrizni, hogy a megküldött végső Kereskedelmi Kommunikáció tartalmaz-e bármilyen érdemi eltérést az általuk jóváhagyott storyboard-hoz és/vagy key visual-hoz képest, azaz, hogy a Kereskedelmi Kommunikációnak azonosítható-e bármilyen további implicit üzenete. Az Ad-hoc Bizottság a döntését többségi határozattal, írásban hozza meg 3 munkanapon belül. Amennyiben a döntést az Ad-hoc Bizottság 3 munkanapon belül nem hozza meg, a TEVA jogosult az Ad-hoc Bizottság nem szavazó tagja helyett új tagot kinevezni.

Abban az esetben, ha az Ad-hoc Bizottság többségi határozata szerint a storyboard-hoz és/vagy key visual-hoz képest a véglegesített Kereskedelmi Kommunikációnak implicit többlet üzenete van, a TEVA nem kezdheti meg az elkészült Kereskedelmi Kommunikáció sugárzását az implicit üzenetnek a TEVA jogi osztálya általi ellenőrzése és jóváhagyása nélkül.

- I) Amennyiben az Ad-hoc Bizottság értékelése szerint a Kereskedelmi Kommunikációnak (akár a storyboard-nak/key visual-nak, akár a véglegesített Kereskedelmi Kommunikációnak) van implicit üzenete, akkor a TEVA dönthet úgy, hogy az Ad-hoc Bizottság által azonosított implicit üzenet fennállásának ellenőrzésére kontroll csoportos felmérést végeztet. Amennyiben a kontroll csoportos felmérés nem támasztja alá az Ad-hoc Bizottság álláspontját, a TEVA jogosult dönteni a Kereskedelmi Kommunikáció változatlan formában történő sugárzásáról.

A TEVA vállalja, hogy abban az esetben, ha a TEVA kontroll csoportos felmérés végzéséről dönt, a felmérés megkezdését megelőzően köteles a fókuszcsoport kialakítását és a kérdéseket az Ad-hoc Bizottság elnökével jóváhagyatni, valamint a piackutatásban résztvevő szakember(ek)

részére az Ad-hoc Bizottság véleményét megküldeni.

- J) A TEVA vállalja, hogy abban az esetben, ha az Összúzenet Ellenőrzési Módszerrel jóváhagyott Kereskedelmi Kommunikáció érdemi tartalma megváltozik,⁴ a megváltoztatott Kereskedelmi Kommunikáció nyilvánosságra hozatalát megelőzően a TEVA a Bizottság elnökének az adott kommunikációs eszközt megküldi ellenőrzésre.

Amennyiben a Bizottság elnöke egyértelműen arra a következtetésre jut, hogy a megváltozott Kereskedelmi Kommunikáció nem vet fel olyan kérdéseket, amely miatt az Összúzenet Ellenőrzési eljárás lefolytatására szükség lehet (azaz a Bizottság elnöke véleménye szerint a tervezett változtatás nyilvánvalóan és egyértelműen nem érinti a Kereskedelmi Kommunikáció üzeneteit), úgy a Kereskedelmi Kommunikáció megváltoztatását 5 munkanapon belül jóváhagyja, és erről a TEVÁ-t írásban értesíti.

Amennyiben a Bizottság elnöke véleménye szerint a tervezett változtatás felveti a Kereskedelmi Kommunikáció (implicit) üzenetének megváltoztatását, a tervezett módosítás kézhezvételét követő 5 munkanapon belül köteles a korábban eljáró Ad-hoc Bizottság tagjainak a tervezetet megküldeni. Az Ad-hoc Bizottság tagjai ezt követően 5 munkanapon belül kötelesek a megváltoztatott Kereskedelmi Kommunikációt megvizsgálni, az implicit tartalmát azonosítani és az általános eljárási rend szerint döntést hozni.

A TEVA vállalja, hogy a megváltoztatott Kereskedelmi Kommunikáció közzétételét mindaddig nem kezdi meg, ameddig az Ad-hoc Bizottság által azonosított implicit üzenetet a TEVA jogi osztálya nem vizsgálta meg és értékelte.

II. EDUKÁCIÓS KAMPÁNY

- K) A TEVA vállalja, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgya kapcsán edukációs kampányt⁵ valósít meg. Az edukációs kampány egy 30 másodperces televíziós szpotra fog épülni, amelynek közzétételét a TEVA a jelen határozat átvételét követő 40 napon belül megkezdi.

Az edukációs kampány szakhatóság által jóváhagyott⁶ szövege a következő:

„Mi a különbség a hagyományos és retard multivitaminok között?

A hagyományos vitamin és ásványi anyag készítményekből a szervezetben viszonylag gyorsan megkezdődik a tápanyagok felszabadulása. A retard multivitaminok lényege, hogy a tápanyagok hosszabb idő alatt, fokozatosan szabadulnak fel.

Élettanilag melyik jobb?

A kérdés tudományosan nem eldöntött. A legjobb a kiegyensúlyozott vegyes táplálkozás, és szükség esetén retard vagy hagyományos vitaminok fogyasztása.”

A TEVA vállalja, hogy a televíziós szpot alapján patikai szórólapot is készít, amelyet gyógyszerárakba juttat el. A TEVA vállalja, hogy a szpotban és a szórólapon is megfelelően fel fogja tüntetni, hogy az edukációs kampányra a Gazdasági Versenyhivatal által indított versenyfelügyeleti eljárás miatt kerül sor, valamint megjelenik majd az eljárás száma és Gazdasági Versenyhivatal honlapjának címe és/vagy az ügyet lezáró döntés linkje.

⁴ Pl. a reklámok újrannarrálása miatt.

⁵ A kampány költségvetését a VJ/101-96/2015. számú irat nem betekintheső melléklete tartalmazza.

⁶ A szakhatósági egyeztetést és nyilatkozatot a VJ/101-96/2015. számú irat 2. számú melléklete tartalmazza.

III. A KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS IGAZOLÁSA

- L) A TEVA vállalja, hogy 2018. január 31-ig igazolja a Gazdasági Versenyhivatal számára az edukációs kampány megkezdését, úgy, hogy hiteles dokumentumokkal alátámasztva bemutatja annak tartalmát és költségvetését, ideértve a kampányelemek megrendelésére vonatkozó dokumentáció benyújtását is.
- M) A TEVA vállalja, hogy a VJ/101/2015. számú eljárás tárgyát képező kereskedelmi kommunikációt (reklámot) a továbbiakban sem alkalmazza.
- N) A TEVA vállalja továbbá, hogy 2017. december 31-ig az Összúzenet Ellenőrzési Módszert szervesen beépíti a versenyjogi megfeleléségi programjába és ezt 2018. január 31-ig igazolja a Gazdasági Versenyhivatal számára.
- O) A TEVA vállalja, hogy 2019. január 31-ig a Gazdasági Versenyhivatal számára bemutatja az Összúzenet Ellenőrzési Módszer gyakorlati alkalmazását a bevezetéstől a 2018. december 31-ig terjedő időszakra nézve.

A TEVA vállalja továbbá, hogy a kötelezettségvállalás időszakát (azaz a bevezetéstől számított három évet) követő 60 napon belül megküldi a Gazdasági Versenyhivatal számára az Összúzenet Ellenőrzési Módszer alkalmazása kapcsán keletkezett alábbi dokumentumokat valamennyi Összúzenet Ellenőrzési Módszerrel vizsgált kereskedelmi kommunikáció tekintetében (tehát úgy a vizsgált és a megvalósított, mint a vizsgált, de végül nem megvalósított reklámkampányok kapcsán):

- az egyes reklámkampányok storyboard-ját és key visual-ját, valamint az elkészült reklámok szpotjait és plakátjait;
- az Ad-hoc Bizottság üléseiről készített jegyzőkönyveket vagy emlékeztetőket;
- az Ad-hoc Bizottság írásbeli döntéseit;
- azonosított implicit üzenet esetén azokat a dokumentumokat, amelyek igazolják, hogy a TEVA jogi osztálya - szükség esetén külső tanácsadók bevonásával - megvizsgálta az implicit üzeneteket, illetve tartalmazzák, hogy ide vágóan milyen megállapításokra jutott; valamint
- az esetleges kontroll csoportos felmérés esetén a kontroll csoportnak szóló kérdéseket és a kapott válaszokat.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa meghozta továbbá a következő

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a **Bioextra Zrt.** vonatkozásában az eljárást megszünteti.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett

jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

INDOKOLÁS

I.

Előzmények

1. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte,⁷ hogy a TEVA Gyógyszergyár Zrt. (a továbbiakban: TEVA vagy eljárás alá vont) az Eurovit Multilong elnevezésű termék népszerűsítésére szolgáló televíziós reklámban, nyomtatott sajtóban, valamint a termék népszerűsítésére szolgáló kültéri kommunikációs eszközökön (citylight) és vásárláshelyi reklámanyagokon (patikai plakát és szórólap), a 2015. január 1-jétől közzétett egyes kereskedelmi kommunikációkban az alábbi állításokat tette:
 - *„egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja hatóanyagait, így a nap folyamán vitaminszintünk is csökkenhet, ezért mi Eurovit Multilongot szedünk, amely folyamatosan adagolja a 13 vitamint és 13 ásványi anyagot és így hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít.”*
 - *„A legtöbb multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagokat, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet. Az új Eurovit Multilong vitamin kapszula fokozatosan, akár 5 órán keresztül adagolja számunkra a 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot. Így a hagyományos multivitamin készítményeknél tartósabb és egyenletesebb vitamin ellátást biztosít. Eurovit Multilong – Vitaminok, gondosan adagolva”*
 - *„Új, 13 vitamint és 13 ásványi anyagot tartalmazó multivitamin, amely speciális technológiája révén órákon át biztosít a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást.”*
2. A fenti állításokat a fogyasztó valószínűsíthetően úgy értelmezte, hogy a termék a hatóanyag leadásának nyújtott módja révén hatékonyabb, mint más – gyors hatóanyag leadású – multivitamin készítmények, abból a vitaminok és ásványi anyagok is jobban hasznosulnak, azonban kérdéses, hogy az állítások ezen üzenete megfelel-e a valóságnak, így az eljárás alá vont vállalkozás a fenti gyakorlattal a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
3. Az ügyindító végzés értelmében a versenyfelügyeleti eljárás kiterjed az eljárás alá vont által az Eurovit Multilong népszerűsítésére 2015. január 1-től alkalmazott, fent ismertetett kereskedelmi gyakorlatok, valamint az azokkal egyező tartalmú valamennyi kereskedelmi gyakorlat vizsgálatára.
4. Tekintettel arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az Eurovit Multilong elnevezésű termék hirdetését az eljárás alá vont vállalkozás 2014. szeptember 1-jétől kezdte meg, így a vizsgálat 2016. szeptember 8-án kiterjesztésre került⁸ az eljárás alá vont vállalkozás által 2014. szeptember 1-jétől 2014. december 31-ig alkalmazott, az Eurovit Multilong elnevezésű termék népszerűsítésére

⁷ A jelen versenyfelügyeleti eljárás előzménye a B/828/2015. számú bejelentés, amelyben szerzett iratok, nyilatkozatok a versenyfelügyeleti eljárásba is átemelésre és felhasználásra kerültek.

⁸ VJ/101-32/2015. számú irat

szolgált kereskedelmi kommunikációkban a VJ/101/2015. számú versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt állításokra is.

5. A versenyfelügyeleti eljárás 2016. október 13-án kiterjesztésre került⁹ annak vizsgálatára is, hogy az eljárás alá vont vállalkozás az Eurovit Multilong elnevezésű termék népszerűsítésére szolgáló,
 - 2014. december 13-át megelőzően alkalmazott kereskedelmi kommunikációkban a VJ/101/2015. számú versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt és azzal egyező tartalmú állítások alkalmazásával megsértette-e az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat, illetve a
 - 2014. december 13-át követően alkalmazott kereskedelmi kommunikációkban a VJ/101/2015. számú versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt és azzal egyező tartalmú állítások alkalmazásával megsértette-e a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1169/2011/EU rendelet) 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat.
6. A Gazdasági Versenyhivatal továbbá az eljárásba ügyfélként bevonta¹⁰ a Bioextra Zrt.-t, mivel a felelőssége a fenti magatartások tekintetében feltehetően ugyancsak fennáll
 - a 2014. december 13-át megelőző időszakban az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak valószínűsíthető megsértéséért az Éltv. 14. § (6) bekezdése alapján,
 - a 2014. december 13-át követő időszakban az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltak valószínűsíthető megsértéséért az 1169/2011/EU rendelet 8. cikk (1) bekezdése alapján,
 - az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalom valószínűsíthető megsértéséért az Fttv. 9. §-a alapján.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

7. A TEVA fő tevékenységi köre a gyógyszerkészítmények, gyógyszeralapanyagok gyártása.¹¹ A termelési tevékenység mellett jelentős a kutatási- és fejlesztési tevékenység is.¹²
8. A Bioextra Zrt. gyógyszerek kiszerezésével, étrend-kiegészítők, élelmiszerek és teák gyártásával foglalkozik.
9. A TEVA a Bioextra Zrt.-vel kötött disztribúciós szerződés alapján fogalmazza a jelen versenyfelügyeleti eljárásban érintett terméket 2014. szeptember 1. óta Magyarországon.¹³ A forgalmazás keretében a TEVA végzi a promóciós és marketing tevékenységet.¹⁴ A Bioextra Zrt. – az eljárás alá vontak nyilatkozatai szerint – a termék kereskedelmi kommunikációs anyagainak tartalmi kialakításában nem vesz részt.¹⁵

⁹ VJ/101-41/2015. számú irat

¹⁰ VJ/101-42/2015. számú irat

¹¹ Az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálatának internetes adatbázisában tárolt céginformációk alapján.

¹² <http://www.teva.hu/gyogyszergyar>, utolsó letöltés: 2016.10.07.

¹³ VJ/101-2/2015. számú irat 5. és 8. pontja

¹⁴ VJ/101-2/2015. számú irat 8. pontja

¹⁵ VJ/101-2/2015. számú irat 8. pontja

10. A gyártási folyamat során a Bioextra Zrt. a bizonylattal ellátott vitamin- és ásványianyag premixet homogenizálja a többi segédanyaggal, majd kapszulázza, a kapszulákat bliszterezi, a blisztereket feliratozott kartondobozokba (faltkartonba) helyezi. A késztermékek gyűjtőkartonban hagyják el az üzemet. A feliratozott kartondobozok grafikai anyagát TEVA bocsátja a Bioextra Zrt. rendelkezésére. A grafikai anyag tartalmának kialakításához a Bioextra Zrt. a gyártmánylapot bocsátja rendelkezésre.¹⁶
11. A disztribúciós szerződés alapján a Bioextra Zrt. a termékhez kapcsolódó kommunikációs eszközök közül kizárólag a csomagolás kialakításában vett részt.

III.

Az érintett termék

12. A versenyfelügyeleti eljárás tárgya az Eurovit Multilong elnevezésű étrend-kiegészítő készítmény 2014. szeptember 1-jétől folytatott kereskedelmi kommunikációja.
13. A terméket (amely 60 és 120 kapszulas kiserelésben érhető el) a Bioextra Zrt. gyártja, a Bioextra Zrt. jelentette be az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézethez (a továbbiakban: OÉTI) is. A terméket az OÉTI 14830/2014. számon notifikálta.¹⁷
14. A Bioextra Zrt. nyilatkozata szerint a notifikációs eljárás során vizsgálatra került a termék dokumentációja mellett a termék külső megjelenítését biztosító grafikai anyag (faltkarton nézőkép) is. A faltkartonon szereplő releváns szövegrész a következő: „Az Eurovit Multilong vitamin kapszula fokozatosan, 5 órán keresztül adagolja a 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot.”
15. A notifikációs dokumentum szerint a termék megnevezése:¹⁸ Eurovit Multilong vitamin kapszula Vitaminokat, ásványi anyagokat és nyomelemeket tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula.
16. A 60 darabos kiserelésű termék címkéjének tartalma az alábbi:¹⁹

„EUROVIT MULTILONG vitamin kapszula 60db

Az Eurovit MULTILONG vitamin kapszula fokozatosan, 5 órán keresztül adagolja a 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot. Az A-, B₆-, B₁₂-, D-vitamin, a vas, a szelén, a réz és a cink hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez. A B₂-, B₅-vitamin, niacin, pantoténsav, C-vitamin, vas hozzájárul a fáradtság és a kifáradás csökkentéséhez. A D-vitamin hozzájárul az egészséges izomfunktó, a cink a normál szellemi működés fenntartásához. Felhasználási javaslat: Naponta 1 kapszula fogyasztása javasolt. Az ajánlott napi fogyasztási mennyiséget ne lépje túl! Az étrend kiegészítő használata nem helyettesíti, a kiegyensúlyozott, vegyes étrendet és az egészséges életmódot! A termék gyermekek elöl gondosan elzárva tartandó!

Összetevők: tömegnövelő szerek, hidroxipropilmetilcelluló, mikrokristály cellulóz, zselatin, nárium-aszkorbát, vas-fumarát, vízmentes kalciumhidrogénfoszfát, niacin, magnézium-oxid, kálium-klorid, cink-oxid, kalcium-D-pantotenát, piridoxin-hidroklorid, retinil-acetát, nárium-szelenit, likopin, króm-klorid, kriptonit, paraaminobenoesav, riboflavin, csomósodást gátló:magnézium-sztereaát, kolloid szilícium-dioxid, lutein, mangán-szulfát, tiamin-hidroklorid, riutin, kálium-jodát, kolekalciferol, réz-szulfát, biotin, nárium-molbdát, folsav, cianokobalamin, bórsav, fillokinon, színezék: titán-dioxid, (E 171).

Cukorbeteg is fogyaszthatják.

¹⁶ VJ/101-48/2015. számú nyilatkozat

¹⁷ VJ/101-5/2015. számú irattal átemelt B/828-5/2015. számú irat 3. pontja és mellékletei

¹⁸ VJ/101-5/2015. számú irat

¹⁹ VJ/101-2/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete.

EUROVIT MULTILONG vitamin kapszula. LOT:, Minőségét megőrzi.:

Hatóanyag tartalom tablettánként		NRV*%
A-vitamin	1500mikrogramm	188
B ₁ -vitamin	4.5mg	409
B ₂ -vitamin	7.5mg	536
Niacin	25.0mg	156
Pantoténsav	15.0mg	250
B ₆ -vitamin	10.0mg	714
Folsav	200.0mikrogramm	100
B ₁₂ -vitamin	14mikrogramm	560
C-vitamin	80.0mg	100
D3-vitamin	10mikrogramm	200
E-vitamin	15.0mg	125
Biotin	250.0mikrogramm	500
K-vitamin	40.0mikrogramm	53
Vas	10mg	71
Cink	15.0mg	150
Réz	1.0mg	100
Mangán	2.0mg	100
Jód	150.0mikrogramm	100
Szelén	50mikrogramm	91
Króm	100.0mikrogramm	250
Molibdén	100.0mikrogramm	200
Bórsav	1.0mg	**
Paraaminobenzoészav	10.0mg	**
Rutin	5.0mg	**
Likopin	0.3mg	**
Lutein	0.3mg	**

EUROVIT MULTILONG vitamin kapszula. 13 vitamin + 13 ásványi anyag és nyomelem +PABA+Rutin+Likopin+Lutein. Vitaminokat, ásványi anyagokat és nyomelemeket tartalmazó étrend kiegészítő kapszula. Naponta 1-szer 60db.

EUROVIT MULTILONG vitamin kapszula 60db.

EUROVIT MULTILONG vitamin kapszula. Vitaminokat, ásványi anyagokat és nyomelemeket tartalmazó étrend kiegészítő kapszula. Minőségét megőrzi a doboz oldalán jelzett időpont végéig (hónap/év). Legfeljebb 25 Celsius fokon tárolandó. A nedvességtől való védelem érdekében az eredeti csomagolásban tárolandó. 60db 0.798 g-os kapszula. Nettó tömeg 47.88g. Hatóanyag. 13 vitamin+ 13 ásványi anyag és nyomelem+PABA+rutin. Naponta 1 szer, 5 órán át tartó, egyenletes hatóanyag leadás. Gyártja. Bioextra Zrt.,3000 Hatvan, Lőrinci út 20-22. Forgalmazza. Bioextra Zrt., 3000 Hatvan, Lőrinci út 20-22. www.eurovit.hu.”

17. A 120 darabos termék csomagolásán látható adatok, táblázat, összetevők listája teljes egészében megegyezik a 60 darabos kiszerelésű fent idézett csomagolásán láthatókkal, csupán a csomagolás összeillesztés előtti elrendezésében különbözik a kétfajta kiszerelésű termék csomagolása.
18. A termék – a forgalmazó TEVA nyilatkozata alapján – gyógyszertárakban, valamint drogériákban és szupermarketekben került értékesítésre.²⁰

²⁰ VJ/101-4/2015. számú irat 6. pontja

19. A TEVA nyilatkozata szerint 18 éven felüli, multivitamint fogyasztó nőknek és férfiaknak szánta a terméket.²¹ A piac kínálati oldalán a vitaminkészítmények – különösen a multivitamin készítmények – állnak. Ezek a készítmények egyrészt a gyógyszerertárból vény nélkül kiadható gyógyszerek, másrészt pedig az étrend-kiegészítők.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

20. A TEVA nyilatkozata szerint a termék promócióját a vállalkozás a sajtómegjelenések tekintetében 2014. szeptember első hetében, a televíziós megjelenések tekintetében 2014. október 6-án kezdte meg.²²

21. A feltárt kereskedelmi gyakorlat tartalmát és megjelenési jellemzőit²³ a VJ/101-52/2015. számú vizsgálati jelentés, illetve a VJ/101-56/2015. számú eljáró versenytanácsai előzetes álláspont részletesen bemutatja, a következőkben az eljáró versenytanács csak a reklámeszközök egyes, a vizsgálat szempontjából releváns állításait ismerteti.

Nyomatott sajtóban megjelent hirdetések

22. A vizsgált gyakorlatot tartalmazó sajtótermékekben megjelent hirdetésekben az alábbi vizsgált állítások szerepeltek:²⁴

Sajtó-termék	Vizsgált állítás
Nők lapja termék-ajánló	<i>A legfontosabb vitaminokat és nyomelemeket a legegyszerűbben a vitaminokból pótolhatjuk. De ezek legtöbbje a szervezetünkbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet. A sokféle összetevő mindig gondos adagolást igényel. Az új Eurovit Multilong vitamin kapszula nemcsak az egyik legteljesebb összetételű készítmény, de fokozatosan, akár 5 órán keresztül adagolja számunkra a 13 féle vitamint és ásványi anyagot. Így a hagyományos multivitamin készítményeknél tartósabb és egyenletesebb vitamin ellátást biztosít.</i>
Best Hölgyvilág Glamour 2 Kiskegyed Konyhája Kiskegyed Nők lapja Színes kéthetes TVR-hét	<i>Új, 13 vitamint és ásványi anyagot tartalmazó multivitamin, amely speciális technológiája révén, órákon át biztosít a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó és egyenletesebb vitamin ellátást.*</i> <i>*Az Eurovit Multilong vitamin kapszula nyújtott hatóanyag leadású, retard kapszula. A hosszabban tartó és egyenletesebb vitamin ellátás a hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képest értendő. (Handbook of Pharmaceutical excipients 6th Edition, 326.oldal).</i>
Glamour Nők lapja egészség 2	<i>A legtöbb multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagokat, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet. Az új Eurovit Multilong vitamin kapszula fokozatosan, akár 5 órán keresztül adagolja számunkra a 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot. Így a hagyományos multivitamin készítményeknél tartósabb és egyenletesebb vitamin ellátást biztosít. Eurovit Multilong - Vitaminok, gondosan adagolva.</i>

²¹ VJ/101-4/2015. számú irat 10. pontja

²² VJ/101-34/2015. számú irat 1. pontja, valamint a VJ/101-40/2015. számú irat 7. pontja

²³ VJ/101-2/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete

²⁴ VJ/101-2/2015. számú irat CD-n csatolt hirdetések alapján

Színes RTV	<i>A legtöbb multivitamin gyorsan leadja a hatóanyagokat a szervezetben, így a nap folyamán csökken a vér vitaminszintje. Az új, patikákban kapható Eurovit Multilong vitamin kapszula hosszabb távú megoldást kínál, hiszen 5 órán át folyamatosan adagol 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot. Ezzel a hagyományos, nem retard multivitaminoknál hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít.</i>
Hölgyvilág	<i>A hagyományos multivitaminok a szervezetbe jutva gyorsan leadják hatóanyagaikat, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet. Az új Eurovit Multilong vitamin kapszula egyenletesen, akár 5 órán keresztül adagolja számunkra a 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot. Eurovit Multilong- Vitaminok, gondosan adagolva.</i>
Kiskegyed	<i>A legtöbb multivitamin a szervezetbe bejutva gyorsan leadja a hatóanyagokat. Ezzel szemben az Eurovit Multilong fokozatosan, akár 5 órán keresztül adja le a kapszulába koncentrált 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot.</i>

23. A legtöbb sajtóhirdetés a következőképpen jelent meg (a termék csomagolásának színeit idézve, továbbá hasonló volt a többi reklám képi megjelenítése is, a „Vitaminok, gondosan adagolva” szlogenrel):

[A termék honlapja \(www.EUROVIT.hu\)](http://www.EUROVIT.hu)

24. A www.eurovit.hu domain nevet a TEVA regisztrálta.²⁵

25. A TEVA 2015. évre vonatkozóan négy egymást követő időszak honlap-tartalmát csatolta.²⁶ Nyilatkozata szerint a honlap tartalma 2015. október 1. óta nem változott.²⁷ A termékre vonatkozó

²⁵ VJ/101-31/2015. számú irat 4. pontja

kommunikáció a honlap Multilong aloldalán jelent meg,²⁸ ahol az alábbi vizsgált állítások jelentek meg:²⁹

Időszak	Vizsgált állítás
2015.01.01. – 01.11. között	1. oldal: <i>Új, 13 vitamint és 13 ásványi anyagot tartalmazó multivitamin, amely speciális technológiája révén órákon át biztosít a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást.*</i> * Az Eurovit Multilong vitamin kapszula nyújtott hatóanyag leadású, retard kapszula. A hosszabban tartó és egyenletesebb vitamin ellátás a hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képest értendő. [Handbook of Pharmaceutical excipients 6th Edition, 326.oldal]” 2. oldal: <i>„A sokféle vitamin mindig gondos adagolást igényel. A legtöbb multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet. Az új Eurovit Multilong kapszula speciális technológiája révén fokozatosan, akár 5 órán keresztül adagolja számunkra a 13 féle vitamint és a 13 ásványi anyagot.”</i>
2015.01.12. - től	2. oldal: <i>„A sokféle vitamin mindig gondos adagolást igényel. A legtöbb multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet. Az új Eurovit Multilong kapszula speciális technológiája révén fokozatosan, akár 5 órán keresztül adagolja számunkra a 13 féle vitamint és a 13 ásványi anyagot.”</i>

Televíziós reklám

26. A televíziós reklámokban (a hatóanyag-mozgásokat jelölő oszlopok képi megjelenítése mellett) az alábbi vizsgált állítások jelentek meg:³⁰

A szpot megjelölése	Vizsgált állítás
Eurovit Multilong 30sec	<i>Megtalálni az ideális egyensúlyt szinte lehetetlen, és így van ez a vitaminokkal is. Egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait. Így a nap folyamán vitaminszintünk is csökkenhet. Ezért mi Eurovit Multilongot szedünk, amely folyamatosan adagolja a 13 vitamint és 13 ásványi anyagot, és így hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít. Eurovit Multilong, vitaminok gondosan adagolva.</i>
Eurovit Multilong Nissan	<i>Egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait. Így a nap folyamán vitaminszintünk is csökkenhet. Ezért mi Eurovit Multilongot szedünk, amely folyamatosan adagolja a 13 vitamint és 13 ásványi anyagot, és így hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít. Eurovit Multilong, vitaminok gondosan adagolva.</i> <i>Vásároljon most Eurovit Multilongot és nyerje meg az új Nissan Pulsart. A Nissan biztonsági</i>

²⁶ VJ/101-4/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete szerint 2015.01.01.-01.11., 2015.01.12.-03.22., 2015.03.22.-09. és 2015.09.-10.22. közötti időszakok

²⁷ VJ/101-34/2015. számú irat 3. pontja

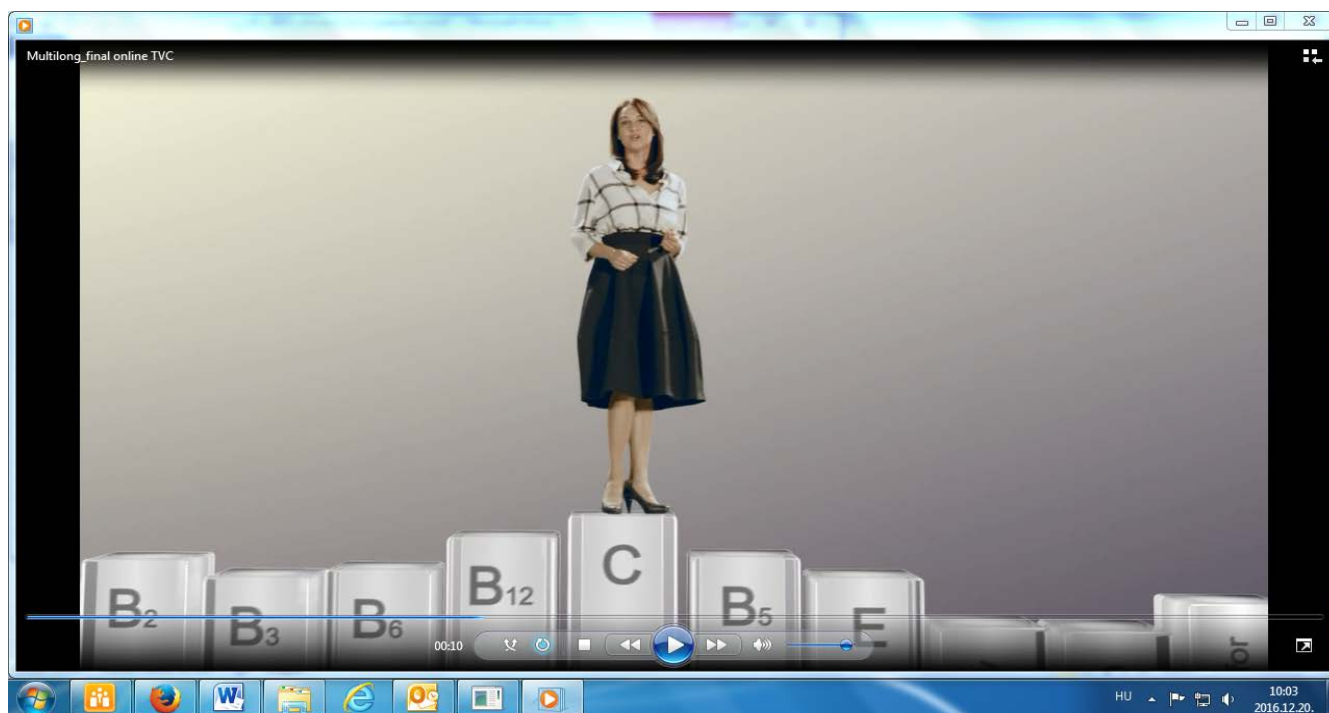
²⁸ VJ/101-2/2015. számú irat megjelenéseket tartalmazó CD-n csatolt táblázat-melléklete és VJ/101-31/2015. számú irat megjelenéseket tartalmazó CD-n csatolt táblázat-melléklete szerint

²⁹ VJ/101-2/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete alapján

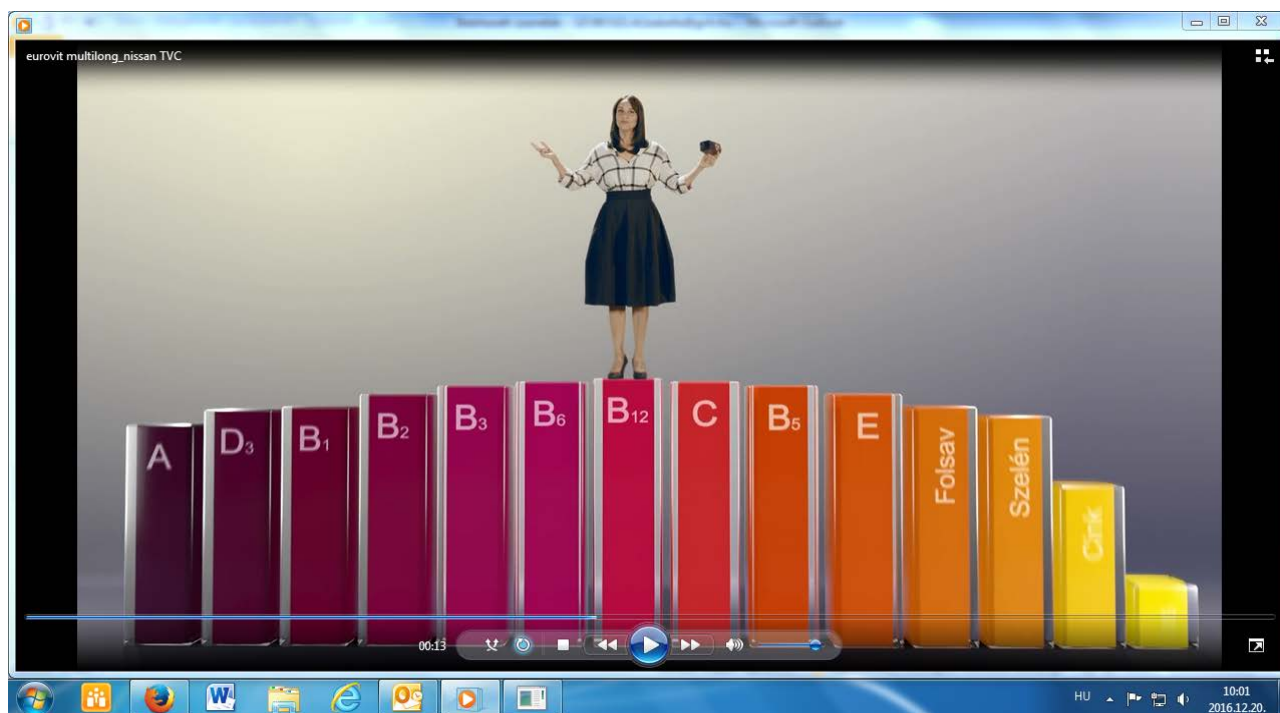
³⁰ VJ/101-2/2015. és VJ/101-31/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete szerint

	<i>technológiákkal felszerelt, lenyűgözően tágas családi modelljét.</i>
Eurovit Multilong tavaszi fáradtság	<i>Egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait. Így a nap folyamán vitaminszintünk is csökkenhet. Ezért mi Eurovit Multilongot szedünk, amely folyamatosan adagolja a 13 vitamint és 13 ásványi anyagot, és így hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít. Eurovit Multilong, vitaminok gondosan adagolva. Tavaszi fáradtság idején is szedjen Eurovit Multilongot. A benne található B2, B3, B6, B12, és C-vitamin hozzájárul a fáradtság és a kifáradás csökkentéséhez.</i>
Eurovit Multilong ALMA tag	<i>Egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja hatóanyagait. Így a nap folyamán vitaminszintünk is csökkenhet. Ezért mi Eurovit Multilongot szedünk, amely folyamatosan adagolja a 13 vitamint és 13 ásványi anyagot, és így hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít. Eurovit Multilong. Vitaminok, gondosan adagolva . Keresse most az Eurovit Multilongot 2829 Ft-os akciós áron az Alma Gyógyszertárakban!</i>
Eurovit Multilong + immunrendszer tag	<i>Egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja a hatóanyagait. Így a nap folyamán vitaminszintünk is csökkenhet. Ezért mi Eurovit Multilongot szedünk, amely folyamatosan adagolja a 13 vitamint és 13 ásványi anyagot, és így hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít. Eurovit, vitaminok gondosan adagolva.</i>

27. A hagyományos multivitamin említésekor a következő jelenet látható (színtelen oszlopok magassága csökken, a hölgy lefele lépked az oszlopokon):

28. Az Eurovit Multilong említésekor a következő jelenet látható (a színes oszlopok magassága nő, ezekkel együtt a hölgy is magától magasabbra kerül):

Citylight

29. A citylight az alábbi vizsgált állítást tartalmazza:³¹

*„Új, 13 vitamint és 13 ásványi anyagot tartalmazó multivitamin, amely speciális technológiája révén órákon át biztosít a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást.**

** Az Eurovit Multilong vitamin kapszula nyújtott hatóanyag leadású, retard kapszula. A hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátás a hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képest értendő. (Handbook of Pharmaceutical excipients 6th Edition, 326. oldal.)”*

Patikai plakátok

30. A plakát az alábbi vizsgált állítást tartalmazza:³²

*„Új, 13 vitamint és 13 ásványi anyagot tartalmazó multivitamin, amely speciális technológiája révén órákon át biztosít a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást.**

** Az Eurovit Multilong vitamin kapszula nyújtott hatóanyag leadású, retard kapszula. A hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátás a hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képest értendő. (Handbook of Pharmaceutical excipients 6th Edition, 326. oldal.)”*

Patikai szórólap

31. A patikai szórólap az alábbi vizsgált állítást tartalmazza:³³

³¹ VJ/101-2/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete szerint

³² VJ/101-40/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete szerint

³³ VJ/101-40/2015. számú irat CD-n csatolt melléklete szerint

„Új, 13 vitamint és 13 ásványi anyagot tartalmazó multivitamin, amely speciális technológiája révén órákon át biztosít a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást.*

* Az Eurovit Multilong vitamin kapszula nyújtott hatóanyag leadású, retard kapszula. A hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátás a hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képest értendő. (Handbook of Pharmaceutical excipients 6th Edition, 326. oldal.)”

V.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat kapcsán feltárt bizonyítékok

Összetevőkkel kapcsolatos egészségre vonatkozó állítások

32. Ugyan a versenyfelügyeleti eljárásnak nem volt tárgya a termékkel, annak összetevőivel kapcsolatban alkalmazott összes egészségre vonatkozó állítás, de a VJ/101-52/2015.³⁴ számú vizsgálati jelentés 3.3. pontja részletesen ismerteti a hatóanyagok (vitamin-, illetve ásványianyag forrásnak minősüléséhez szükséges³⁵) mennyiségi kritériumai mellett, hogy a feltárt kereskedelmi kommunikációban alkalmazott valamennyi hatóanyag vonatkozásában tett egészségre vonatkozó állítás szerepel a 432/2012/EU rendelet mellékletében.

A kampány hatásai, felmérés a televíziós reklám üzenetére vonatkozóan

33. A TEVA 2016 áprilisában végeztetett laikus fogyasztói felmérést a termékkel kapcsolatos reklámüzenet hatásainak feltérképezése érdekében. A vállalkozás a VJ/101-13/2015. számú beadványában nyújtotta be a felmérés eredményét, valamint annak – szakirodalmi adatokkal összevetett – szöveges összefoglalóját.

34. Az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyalást követően adatkérésre csatolta a fenti kutatás nyers adatait és szakmai instrukciós lapját is.³⁶

A TEVA által csatolt bizonyítékok, illetve előadott következtetések

35. A Gazdasági Versenyhivatal a versenyfelügyeleti eljárás során és azt megelőzően is felhívta a TEVÁ-t a termék népszerűsítése során alkalmazott kommunikációs eszközökben szereplő, a termékre és annak felszívódására vonatkozó állítások valóságtartalmának bizonyítására.³⁷ Az eljárás alá vont vállalkozás az állítások alátámasztására az alábbiakban felsorolt beadványokat és iratokat nyújtotta be.

36. A TEVA a VJ/101-5/2015. számú beadványában előadta,³⁸ hogy az Eurovit Multilong vitamin kapszula egy retard készítmény, amely 13 vitamint, ásványi anyagokat, továbbá para-amino benzoésavat, rutint, likopént és luteint tartalmaz. A kapszulából naponta egy darabot kell bevenni, ez biztosítja egy felnőtt napi javasolt vitamin mennyiségét. A hatóanyagok lassan, egyenletesen szabadulnak fel a készítményből és szívódnak fel a szervezetbe.

³⁴ A betekinhető vizsgálati jelentés száma: VJ/101-53/2015.

³⁵ Az 1924/2006/EK rendelet melléklete szerint akkor minősül az élelmiszer vitamin-, illetve ásványianyag forrásnak, ha legalább az 1169/2011/EU rendelet XIII. mellékletében szereplő jelentős mennyiséget tartalmazza az adott anyagból. Az 1169/2011/EU rendelet XIII. melléklete szerint jelentős mennyiséget tartalmaz az élelmiszer, ha napi adagjában az ajánlott napi bevitel 15 %-a megtalálható. Ezen feltételeknek a termék valamennyi anyag vonatkozásában megfelel.

³⁶ VJ/101-70/2015. számú irat

³⁷ VJ/101-2/2015. és VJ/101-15/2015. számú iratok

³⁸ A VJ/101-1/2015. számú adatkérő végzésben a vizsgálók nyilatkoztatták a TEVÁ-t, hogy fenntartja-e a B/828-5/2015. számú adatszolgáltatásában tett nyilatkozatát. A TEVA a VJ/101-2/2015. számon iktatott beadványa 12. pontjában nyilatkozott, hogy fenntartja a B/828-5/2015. számú nyilatkozatát a 9. pontban tett kiegészítésekkel.

37. A lassú, elnyújtott kioldódás biztosítása céljából az Eurovit Multilong vitamin kapszula HPMC (Hidroxipropil-metilcellulóz, Hipromellóz) hidrofil mátrix rendszert tartalmaz. A lassú hatóanyag felszabadulást ez a polimer mátrix rendszer biztosítja, és a polimer duzzadása/eróziója kontrollálja a folyamatot. A lenyelt kemény kapszula zselatin fala a gyomornedvben feloldódik, majd a kapszula töltetében levő polimer a gyomorban gél állapotú lesz és megakadályozza a hatóanyagok azonnali oldódását.
38. Az in vitro – azaz élettelen laboratóriumi körülmények között – mért lassú, egyenletes kioldódás tényét a termék 31 deklarált mennyiségben jelen lévő összetevője közül 21 esetében ellenőrzött, validált vizsgáló-módszerrel mérte egy független analitikai laboratórium, a Wessling Hungary Kft. (a továbbiakban: Wessling). A vizsgálat megrendelője a Bioextra Zrt. volt.
39. A 2015. évi vizsgálat alapján az eljárás alá vont szerint minden esetben megállapítható volt a kioldódás növekedése. A mérési eredményeket és a Wessling szakértői jelentését is csatolta az eljárás alá vont.
40. A TEVA nyilatkozata szerint a reklámokban az alábbi állításokat tette:
- az Eurovit Multilong fokozatosabban adja le hatóanyagait, mint a hagyományos, gyors hatóanyag-leadású multivitaminok;
 - a hagyományos, gyors hatóanyag-leadású multivitaminok esetében a napi vitaminszint csökkenhet.
41. A fenti két állítással kapcsolatos tudományos szakirodalmi háttér tekintetében a TEVA a következőket adta elő.
42. Az a) állításra vonatkozóan a fentiekben már bemutatott in vitro kioldódási vizsgálatok állnak rendelkezésre. Az Eurovit Multilong vitamin kapszula valóban szabályozott hatóanyag-leadású, belőle a hatóanyagok fokozatosan és egyenletesen szabadulnak fel. Azokból a vitamin- és ásványi anyag készítményekből, amelyek retardizálás nélkül tartalmazzák a hatóanyagokat, azok azonnal elkezdnek kioldódni, és a kioldódási folyamat lényegesen gyorsabban megy végbe. Az eljárás alá vont szerint ennek a kijelentésnek az igazságtartalma megkérdőjelezhetetlen.
43. A b) állítással kapcsolatban a kísérletes szakirodalmi adatok a következőket mutatják.
44. Egy keresztezett elrendezésű humán összehasonlító vizsgálatban egy-egy, öt vízben oldódó vitamint (tiamint, riboflavint, aszkorbinsavat, niacint és piridoxint) tartalmazó azonnali kioldódású és retard multivitamin kapszula esetében tanulmányozták a megnevezett vitaminok vizelettel ürülő mennyiségét 10 önkéntesnél. Az azonnali kioldódású kapszulához képest a retard kapszula esetében a 24 órás vizeletgyűjtéssel a következő kumulatív százalékos relatív hasznosulási adatokat mérték: riboflavin: 85,2%, piridoxin: 168,60%, tiamin: 155,8%, niacin: 90,4%, aszkorbinsav: 92,7%.
45. A szerzők következtetése szerint a retard kapszulából mind az öt vitamin egyformán vagy nagyobb mértékben hasznosult, mint az azonnali kioldódású kapszulából. Az első három órában az aszkorbinsav kivételével az azonnali kioldódású kapszulából szignifikánsan nagyobb vitamin mennyiségek ürültek ki a vizeletbe, mint a retard kapszulából, azonban a 9-12 órás vizeletmintákban a retard kapszulából ürült több vitamin (riboflavin, tiamin, piridoxin és niacin). Vagyis a retard hatás kimutatható volt az említett négy vitamin esetében.
46. Az öt vitamin vizelettel ürült mennyiségének logaritmus értéke a bevételtől eltelt idő függvényében mutatja, hogy a retard kapszula esetében a 6-12 órás adatok a retard kapszulából való nagyobb vizeletürítésre utalnak.

47. A retard kapszulából történő fokozatos hatóanyag felszabadulás nyilvánvalóan tartósabb plazmaszint emelkedést (ezáltal tartósan emelkedett mértékű vitamin expozíciót) eredményez (bár plazmaszinteket ebben a vizsgálatban nem mértek), amelynek következtében a vizelettel történő kiürülés mértéke is tartósabban nagyobb, mint az azonnali kioldódású kapszula esetében.
48. A fenti közlemény az eljárás alá vont álláspontja szerint alátámasztja azon állítást, miszerint egy hagyományos multivitamin a szervezetbe jutva gyorsan leadja hatóanyagait, így a nap folyamán vitaminszintünk csökkenhet, azzal a megjegyzéssel, hogy a vitaminszint természetesen idővel a retard formula esetében is csökken, de az azonnali kioldódású formula esetében a csökkenés mértéke lényegesen nagyobb és a bevett vitaminok nagyobb aránya ürül ki pár órán belül a retard formulához képest.
49. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy a fenti mérési adatok farmakokinetikai, és nem pedig hatásossági jellegűek, és a farmakokinetikai jellemzők, valamint a vitaminterápia hatásossága közötti kapcsolatot a vizsgálatban nem tanulmányozták: a TEVA sem kívánt utalást tenni a hatásosságra, hanem egy farmakokinetikai tényt közölt a vizsgálati eredmények alapján.
50. Egy másik kettősvak, keresztezett elrendezésű, 50 fős vizsgálatban egy retard aszkorbinsav és egy azonnali kioldódású aszkorbinsav formula esetében hasonlították össze az ún. lingvális idő eredményeit. Ez arányban áll a helyi szöveti aszkorbinsav szinttel, azaz minél rövidebb a lingvális idő, annál nagyobb a szöveti aszkorbinsav koncentráció.
51. A három napos mérési sorozatot 13 napos eltéréssel kétszer ismételték meg. Az adatok egyértelműen mutatják, hogy a retard formulából az aszkorbinsav jelentősen nagyobb mértékben jutott be a szövetekbe.
52. A TEVA álláspontja szerint így a b) állításnak szintén megkérdőjelezhetetlen az igazságtartalma.
53. Az eljárás alá vont vállalkozás összegző álláspontja szerint a retard vitamin és multivitamin termékek tisztán farmakokinetikai/kioldódási különbségei az azonnali kioldódású termékekhez viszonyítva önmagukban is fontos szakmai és fogyasztói értéket képviselnek, amelyet a vásárlóknak jogukban áll megismerni.
54. A retard vitaminkészítményekből a vitaminok lassabban szívódnak fel és lassabban ürülnek, így nagyobb részük tartósabban marad a szervezetben. Ez minden retard technológiát alkalmazó készítményre nézve igaz, amelynek alapja a lassabb kioldódás.
55. Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontjához széleskörű szakirodalmi hivatkozásokat is csatolt.³⁹
56. A TEVA VJ/101-2/2015. számon iktatott beadványában adta elő átfogó jogi és az azt alátámasztó szakmai álláspontját, hangsúlyozva, hogy azok kizárólag együttesen értelmezhetőek.
57. Az eljárás alá vont álláspontja szerint első lépésben azt kell vizsgálni, hogy az elhangzó állítások megfelelnek-e a valóságnak és alátámaszthatóak-e. Hangsúlyozta, hogy az alábbi magyarázatban különböző, gyógyszer-technológiai fogalmak szerepelnek, mert álláspontja szerint csak ezek mentén lehet helyes következtetéseket levonni.
58. Az eljárás alá vont szerint az ügyindító végzésben megjelölt állítások tartalma az, hogy az Eurovit Multilong kapszulából – szemben a hagyományos (azonnali kioldódású) multivitaminokkal – a hatóanyagok
- a) fokozatosan, folyamatosan, lényegesen hosszabb idő alatt oldódnak ki,

³⁹ VJ/101-5/2015. számon a versenyfelügyeleti eljárásba átemelt B/828-5/2015. számú irat 4. pontja.

b) a fokozatos, tartós kioldódás hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosít a szervezet számára.

59. A fenti állítás az eljárás alá vont álláspontja szerint két alkérdésre bontható, amelyeket célszerű külön-külön megvizsgálni. Az első kérdés:

a) Bizonyított-e az, hogy az Eurovit Multilong termékből a hatóanyagok nem azonnal, hanem hosszabb időn át (folyamatosan) oldódnak be a tápcsatornába, azaz egyáltalán gyógyszertechnológiai szempontból lehetséges-e a hosszabban tartó és egyenletesebb vitamin- és ásványianyag ellátás?

60. Az eljárás alá vont szerint az Eurovit Multilong kapszula régóta és alaposan ismert, széles körben alkalmazott gyógyszertechnológiai módszerrel biztosítja a benne lévő hatóanyagok szabályozott leadását. A gyógyszerhatás megnyújtásának gyógyszer-technológiai lehetőségei sokrétűek. A termék esetében használt módszer vízben duzzadóképes anyaga zselét képez, ezáltal hatékonyan növeli a vele elkevert hatóanyag felszabadulásának időtartamát, biztosítja a hatóanyagok kontrollált módon történő felszabadulását, a terápiás hatás elnyújtása érdekében.

61. A második kérdés:

b) Ha gyógyszertechnológiai szempontból lehetséges a hosszabban tartó és egyenletesebb vitamin- és ásványianyag ellátás és kioldódás, akkor ez képes-e hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosítani a szervezetben?

62. Az eljárás alá vont ebben a körben is előadta, hogy ezt a kérdést már más szabályozott hatóanyag-kioldódású multivitamin készítménnyel vizsgálták a szakirodalomban, amely releváns a versenyfelügyelet tárgyára nézve. A fenti eredmények az eljárás alá vont álláspontja szerint teljes mértékben összhangban állnak azzal, hogy a szabályozott kioldódású kapszulából történő fokozatos hatóanyag felszabadulás tartósan emelkedett mértékű vitaminhatást eredményez.

63. Az eljárás alá vont kiemelte, hogy bár a vizsgált kereskedelmi gyakorlatban pusztán a vitaminok és ásványi anyagok Eurovit Multilong vitamin kapszulából történő kioldódásával, majd szervezetbe történő felszívódásával kapcsolatos úgynevezett farmakokinetikai tényeket (nem pedig élettani hatásossági adatokat) közölt, egyes vitamin- és ásványi anyag összetevők esetében, melyek az Eurovit Multilong vitamin kapszulában is szerepelnek, egyéb szabályozott kioldódást biztosító formulára vonatkozóan adatok mutatják a fokozottabb élettani hatásosságot, illetve jobb biztonságosságot az azonnali kioldódású formulákhoz képest. Így a B3-vitamin szabályozott kioldódású formája hatásosabban csökkenti a koleszterinszintet, mint az azonnali kioldódású formulában alkalmazott B3-vitamin, továbbá kisebb arányban és kisebb mértékben idéz elő mellékhatást. Előadta továbbá, hogy adatok vannak arról is, hogy a szabályozott kioldódású vaskészítmények az azonnali kioldódású formulákhoz képest kevesebb mellékhatást okozhatnak.

64. A szakirodalmi adatok felhasználásával kapcsolatban az eljárás alá vont külön felhívta a figyelmet arra a tényre, hogy nem csak az étrend-kiegészítőként, de a gyógyszerként forgalmazott vitaminkészítmények esetében sincs sem Magyarországon, sem az Európai Unióban olyan hatósági előírás, amely saját farmakokinetikai és/vagy hatásossági vizsgálatokat írna elő. A hasonló termékek mindenhol, így Magyarországon is szakirodalmi adatok benyújtása alapján kerülnek engedélyezésre annak alapján, hogy a hatóság relevánsnak tekinti-e azokat.

65. Az eljárás alá vont az első vizsgálati lépéshez fűzött összegzésében az alábbiakat adta elő:

- Független laboratóriumban végzett mérési adatok bizonyítják, hogy az Eurovit Multilong kapszulából az összetevők folyamatosan, az azonnali kioldódású egyéb multivitaminokhoz képest jóval lassabban oldódnak ki, tehát az eljárás alá vont azon állításának valóságtartalma,

amely szerint a termék folyamatosan adagolja a vitaminokat és ásványi anyagokat, nem kérdőjelezhető meg.

- Szakirodalmi adatok bizonyítják, hogy a szabályozott hatóanyag kioldódású vitaminkészítményekből a hatóanyagok hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosítanak, ezért ezen állítás valóságtartalma sem kérdőjelezhető meg.

66. Az eljárás alá vont szerint második lépésben azt kell vizsgálni, hogy a fogyasztó az egyébként alátámasztható, valóságnak megfelelő állításokból milyen következtetést vonhatott le és megállja-e a helyét a Gazdasági Versenyhivatal által tett „valószínűsítés”. Ezen kérdés megválaszolásához magánszakértőt vett igénybe az eljárás alá vont, amely szakértő álláspontja⁴⁰ szerint a Gazdasági Versenyhivatal valószínűsítése (lásd a jelen határozat 2. pontját) megalapozatlan.

Kirendelt szakértő

67. A vizsgálat 2016. április 22-én kelt, VJ/101-12/2015. számú végzéssel szakértőként rendelte ki a versenyfelügyeleti eljárásban az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézetet (a továbbiakban: OGYÉI vagy kirendelt szakértő) az alábbi szakkérdések megválaszolására:

- I. Pontosan mi a nyújtott és a rövid hatóanyag leadású multivitamin készítmények hatásmechanizmusa?
- II. A nyújtott és a rövid hatóanyag leadású multivitamin készítményekből a vitaminok és ásványi anyagok hogyan hasznosulnak, és a felszívódás és a hasznosulás között milyen összefüggések vannak?
- III. A vizsgálattal érintett Eurovit Multilong elnevezésű termékben található egyes vitaminok, illetve ásványi anyagok esetében kimutatható-e fokozottabb élettani hatásosság (az egyes hatóanyagokra lebontva), amennyiben azok szabályozott kioldódású, illetve nyújtott hatóanyag leadású formában kerülnek az emberi szervezetbe?

68. A kirendelt szakértő 2016. május 23-án kelt, VJ/101-16/2015. számú szakvéleményében (a továbbiakban: első szakvélemény) az alábbi válaszokat adta a fenti kérdésekre.

I. A nyújtott és rövid hatóanyag leadású multivitamin készítmények hatásmechanizmusa

69. A vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek esszenciális (létfontosságú) anyagok, melyek megfelelő mennyiségben a táplálkozás során kerülnek a szervezetbe. Míg a növények (és számos más egyszerű organizmus) képesek kémiai elemekből, egyszerű molekulákból és ásványi anyagokból előállítani valamennyi, az életfolyamataik működtetéséhez szükséges anyagot, a magasabb rendű szervezetek ezt a képességet bizonyos mértékben elveszítették, a táplálékkal kell bevinniük azokat az anyagokat, amelyek előállítására képtelenek. Ez a tény gyakorlatilag alig száz éve ismert, az 1800-as évek végéig még azt feltételezték, hogy csak zsír, fehérje, szénhidrát, víz és sók szükségesek az emberi szervezet normális fiziológiás működéséhez (a vitaminhiány okozta tömeges megbetegedéseket gyakran járváynak tartották).

70. Az általános vitamin-, ásványi anyag- és nyomelemhiányos állapot megelőzésére szolgáló készítmények hatásmechanizmusának lényege – függetlenül attól, hogy nyújtott vagy rövid hatóanyag leadású készítményről van szó –, hogy biztosítják a táplálékból esetlegesen hiányzó esszenciális tápanyagokat a szervezet számára.

71. Az egyes összetevők ténylegesen, molekuláris szinten vizsgált hatásmechanizmusa bizonyos anyagok esetében még ma sem ismert teljes mértékben, de hiányállapot megelőzésére szolgáló, az

⁴⁰ VJ/101-22/2015. számú irat

összetevőket többé-kevésbé fiziológias mennyiségben tartalmazó készítmények esetében ez nem is követelmény. Gyógyszerként regisztrált vitamin-készítmények esetében sem elvárás klinikai vizsgálatok benyújtása, mivel a vitaminok élettani hatása jól ismert, így ezekben a kérdésekben az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal (EFSA) állásfoglalásai és a legfrissebb vitamin monográfiák az irányadóak.

72. A rövid és nyújtott multivitamin készítmények hatásmechanizmusa tehát egyaránt a táplálékból esetlegesen hiányzó esszenciális tápanyagok biztosítása a szervezet számára.

II. A vitaminok és ásványi anyagok hasznosulása, összefüggés a felszívódás és a hasznosulás között

73. A vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek az emberi testben nagymértékben eloszlanak. Hatásukat nem csak az alkalmazás helyén, hanem az egész testben kell kifejteniük, így a nyújtott és rövid hatóanyag leadású készítmények esetében is alapvető fontosságú a jó felszívódás, ez feltétele a hasznosulásnak. A fel nem szívódott mennyiség nem hasznosul.

74. A felszívódás helyével kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy a hatóanyagok felszívódásának helye elsődlegesen a vékonybél. A C-vitamin a gyomorban és a vékonybél teljes hosszában, az A-, B₂-, B₃- és B₆-vitamin elsősorban a vékonybél felső szakaszában szívódik fel. A B₁-, D- és E-vitamin, a folsav és a biotin, valamint az ásványi anyagok/nyomelemek közül a réz, a vas, a magnézium, a kálium, a szelén, a cink és a mangán a vékonybél teljes hosszában szívódik fel. A kalcium és a jód a vékonybél és a vastagbél teljes hosszában felszívódik.

75. A gyomorból a gyomornedv alacsony pH-ja miatt a savas karakterű anyagok szívódnak fel jól. A felszívódás szempontjából lényeges a gyomor ürülési sebessége, amit a gyomortartalom (jóllakottság) erősen befolyásol: míg a folyadékok gyakorlatilag azonnal áthaladnak a gyomron, a szilárd anyagok akár órákig is a gyomorban maradnak. A nagy mennyiségű szilárd táplálék tehát jelentősen lassítja a gyomor motilitását, a nehezen emészthető szilárd anyagok tovább maradnak a gyomorban.

76. A felszívódás elsődleges helye a vékonybél (szakaszai: duodenum, jejunum, ileum). Felszínét a bélbolyhok erősen megnövelik, 5-6 körüli pH-ja pedig a gyomornál alkalmasabb a bázikus karakterű gyógyszerek felszívódására. Bár a vékonybél teljes szakasza alkalmas a felszívódásra, a legtöbb gyógyszer (és tápanyag) felszívódása már a jejunum felső szakaszán befejeződik. A gyomorral szemben a vékonybél motilitása állandónak tekinthető, tehát a táplálék mozgásának sebessége a vékonybélben többé-kevésbé állandónak tekinthető.

77. A vastagbél a bélbolyhok hiánya miatt kisebb felszínű, mint a vékonybél, itt elsődlegesen a víz és az oldott ásványi anyagok felszívódása megy végbe. Gyógyszerek felszívódása általában már korábban befejeződik.

78. A retard készítmények hatóanyag-tartalmukat időben elhúzódo módon adják le, lassabb, folyamatos felszívódást biztosítva, ami hosszabb hatást és a hatóanyag egyenletesebb vérszintjét biztosíthatja. Mindez lehetővé teszi például azt, hogy napi többszöri gyógyszerbevitel helyett a beteg adott esetben az egész napi gyógyszeradagját egyszerre, napi egy tablettában (vagy kapszulában) vehesse be.

79. Bizonyos hatóanyagok esetében az esetleges mellékhatások kivédésére is alkalmas lehet ez a technológia, mivel a lassabb hatóanyag felszabadulás miatt kisebb csúcs-koncentráció jön létre a szervezetben, így a mellékhatások is enyhébbek lehetnek, miközben a felszívódott mennyiség azonos, csak időben elnyújtott.

80. Az Eurovit Multilong készítményben hidroxipropil-metilcellulóz (HPMC) segédanyag biztosítja a lassított hatóanyag felszabadulást. A HPMC egy hidrofil cellulóz-éter, amely pH független

gélképzőként működik. A gasztrointesztinális folyadékkal érintkezve megduzzad, gélesedik, majd ezt követően lassan oldódik fel. A kialakuló gél lelassítja a hatóanyagok oldatba kerülését (kioldódását), így a hatóanyagok felszívódása is időben elnyújtva következik be.

81. Az Eurovit Multilong készítmény zselatin alapanyagú kapszulája a gyomornedvben feloldódik, az HPMC polimer gél a gyomorban alakul ki (itt érintkezik először a HPMC a gasztrointesztinális folyadékkal), ezért a hatóanyagok lassú felszívódása már a gyomorban elkezdődik.
82. Technológiailag lehetséges olyan készítmény formulálása is, amely a gyomorban nem, csak a vékonybélben kezd feloldódni, ezek az ún. intesztinoszolvens készítmények, jelen esetben azonban nem erről van szó, ez a kapszula összetétele alapján egyértelműen megállapítható.
83. Az Eurovit Multilong kapszula már a gyomorban elkezd feloldódni, és a kapszula egy bizonyos ideig a gyomorban marad. A folyamat idejét jelentősen befolyásolhatja a gyomor telítettsége. Az oldatba kerülő hatóanyagok gyorsan elhagyják a gyomrot és a vékonybélbe kerülve felszívódhatnak. A folyamat folyamatosan történik, míg végül a kapszula teljes tartalma elhagyhatja a gyomrot és a vékonybélbe kerül, ahol folytatódik a hatóanyagok felszívódása. Tehát a fokozatos, akár 5 órás kioldódási idő fiziológiásan nem kizárt.
84. A Wessling laboratóriumi vizsgálatai alapján megállapítható a kirendelt szakértő szerint, hogy az Eurovit Multilong kapszulából az összetevők in vitro körülmények között lassan, időben elnyújtva, fokozatosan oldódnak ki.
85. Az eredmények alapján azonban az is megállapítható, hogy az Eurovit Multilong kapszula bizonyos hatóanyagai még hosszabb idő múlva sem oldódnak ki jelentős mértékben, miközben a dobozon az „5 órán át tartó, egyenletes hatóanyag leadás” állítás olvasható.
86. Ez a retard gyógyszerformulálás egyik hátránya a kirendelt szakértő megállapítása szerint. Lehetséges, hogy a hatóanyagok túlságosan lassan, vagy akár egyáltalán nem is hasznosulnak. Ez a gyakorlatban azt jelentheti, hogy bár az érintett készítmény deklaráltan 80 mg C-vitamint tartalmaz, ha 7 óra alatt ennek a mennyiségnek a fele sem oldódik ki, akkor a 80 mg vitamintartalom ellenére még a napi ajánlott 60 mg körüli C-vitamin mennyiséget sem biztosítja a készítmény, annak ellenére, hogy a termék dobozán 100%-os napi beviteli referencia érték (NRV) szerepel.
87. A kirendelt szakértő szerint ha nem a 7 órás eredményeket, hanem a dobozon olvasható „5 órán át tartó, egyenletes hatóanyag leadás” állítást vetjük össze a laboratóriumi kioldási adatokkal, akkor a számokat akár úgy is lehet értelmezni, hogy az összetételben feltüntetett hatóanyag-tartalom egésze 5 óra alatt biztosan nem is oldódik ki, így a csomagoláson feltüntetett NRV értékek várhatóan nem teljesülnek.
88. Fontos azonban hangsúlyozni a kirendelt szakértő szerint, hogy ezek csak elméleti, laboratóriumi adatokon alapuló megfontolások, mivel humán klinikai vizsgálatok a készítménnyel nem történtek. Az in vitro vizsgálatok eredményei nem tekinthetők azonosnak az emberen végzett vizsgálatok eredményeivel. A vizsgálati körülményeket (kémhatás, hőmérséklet, kioldó közeg, kioldódási idő stb.) be lehet úgy állítani, hogy azok minél jobban megközelítsék az átlagos humán paramétereket, de ettől függetlenül az in vitro adatok sohasem lesznek egyenértékűek az in vivo klinikai vizsgálati eredményekkel.
89. A nyújtott hatóanyag leadású termékekkel kapcsolatban fontos tény az is, hogy a nyújtott hatóanyag leadás nem feltétlenül jelent 24 órás állandó vérszintet. Az Eurovit Multilong kapszula reklámjában elhangzik, hogy a hagyományos multivitaminok használata esetén „a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet”, ami megfelel a valóságnak, azzal a megköttéssel, hogy ha csak a napi egy alkalommal bevett multivitamin a vitaminok forrása (tehát az egyéb táplálék zavarása

kizárható), akkor a vitaminszint nem csak csökkenhet, hanem biztosan csökkenni fog a nap folyamán.

90. Ezzel összehasonlítva, az Eurovit Multilong kapszula szedése esetén is csökkenni fog a nap folyamán a hatóanyagok vérszintje, csak lassabban, az „*akár 5 órán keresztül*” történő hatóanyag felszabadulás ugyanis nem biztosít 24 órás állandó vérszintet.
91. Az összehasonlítás tehát a kirendelt szakértő szerint igaz annyiban, hogy a nyújtott hatóanyag leadású termékek jellemzően tartósabb és egyenletesebb hatóanyag ellátást biztosítanak, de a nap folyamán nem lesz végig, 24 órán keresztül állandó a vérszint.

III. Fokozottabb élettani hatásosság szabályozott kioldódású, illetve nyújtott hatóanyag leadású termékek esetében

92. A nyújtott hatóanyag leadású multivitaminok fokozottabb élettani hatásossága általánosan nem bizonyított. Bizonyos vitaminok esetében vannak erre utaló szakirodalmi adatok, de általánosságban nem jelenthető ki, hogy a nyújtott hatóanyag leadású (multi)vitaminok élettanilag mindig hatásosabbak. Egy multivitaminokkal kapcsolatos klinikai vizsgálatot szakmailag igen nehéz (és rendkívül költséges) lenne kivitelezni: egyidejűleg nagyon sok hatóanyag van jelen, a táplálkozás erősen befolyásolja az eredményt és a terápia eredményessége nehezen mérhető (a vitamin vérszint nem egyenesen arányos az egészséggel), ezért ilyen klinikai vizsgálatokat jellemzően nem szerveznek. Elméletileg ettől függetlenül logikus felvetésnek tekinthető, hogy mivel a táplálékkal elfogyasztott esszenciális tápanyagok sem tisztított, koncentrált, azonnal felszívódó hatóanyagként kerülnek a szervezetbe, célszerű lehet ezt gyógyszeres technikai módszerekkel is utánózni a multivitamin készítmények formulálása során. Ennek tényleges klinikai jelentősége azonban nem bizonyított.
93. Az Eurovit Multilong kapszula étrend-kiegészítő, tehát alapvetően élelmiszer, ezért természetes, hogy esetleg „*fokozottabb élettani hatásosságának*” igazolására nem végeztek klinikai vizsgálatokat, hiszen ez még gyógyszerek esetében sem előírás.
94. Magyarországon két retard vitaminkészítmény van gyógyszerként engedélyezve, a Cetebe 500 mg retard készítmény kapszula és a C-vitamin Béres 500 mg retard filmtabletta. Mindkét gyógyszer hatóanyaga az aszkorbinsav, indikációs területük a C-vitamin hiányos állapotok kezelése. Egészséges személyek esetében a vitamin készítmények indikációja a vitaminhiány megelőzése, erre vonatkozóan nem előírás klinikai vizsgálatok benyújtása, mivel a vitaminok élettani hatása jól ismert. A gyógyszerként törzskönyvezett retard C-vitamin készítmények hatékonyságára vonatkozóan sem nyújtottak be klinikai vizsgálati eredményeket, vagyis nem igazolt, hogy a retard gyógyszerforma hatékonyabb lenne, mint az azonnali kioldódású készítmények. A biohasznosulás mértéke nem tér el a hagyományos, illetve a retard gyógyszerformák esetében. A farmakokinetikai jellemzők és a hatásosság közötti kapcsolat nincs igazolva, csak a nyújtott hatóanyag leadás ténye ismert.
95. A fokozott élettani hatásosság kérdése azért is nehezen vizsgálható a kirendelt szakértő megállapítása szerint, mert még a multivitamin készítmények használatának szükségessége sem egyértelmű. Az átlagos fogyasztó a multivitamin készítményeket nem egy előzetes laborvizsgálat eredményeinek megfelelően alkalmazza, ezért vélelmezhető, hogy a fogyasztók egy részének nincs is szüksége az esszenciális tápanyagok pótlására, míg más fogyasztóknak nem pontosan azokra az összetevőkre lenne szüksége, amelyek a készítményben vannak. Az olyan átlagos táplálkozású fogyasztó léte pedig szinte teljes bizonyossággal kizárható, akinek egy 26 összetevőt tartalmazó multivitamin termékben lévő valamennyi összetevőre szüksége lenne.

96. A multivitamin készítmények használata ettől függetlenül nem teljesen indokolatlan. A magyar lakosság mikroelem-bevitelét a 2009-ben lezajlott Országos Táplálkozás és Tápláltsági Állapot Vizsgálat (OTÁP2009) határozta meg, az eredmények alapján a férfiak mangán- és krómbevitelére nem éri el az ajánlásokat, a nők esetében pedig ez valamennyi mikroelemre érvényes, illetve a nők kétharmadának vasbevitelére az ajánlott érték 70%-át sem éri el. Szezonális jelleggel bizonyos vitaminok hiánya is megalapozottan vélelmezhető lakossági szinten, de az egyén szempontjából a multivitaminok alkalmazásának indokoltságát csak pontos vizsgálatokkal lehetne megállapítani.

A TEVA válasza az első szakvélemény alapján feltett kérdésekre

97. A vizsgálat az első szakvélemény nyomán 2016. május 30-án kelt, VJ/101-15/2015. számú végzésben nyilatkozatra, illetve adatszolgáltatásra hívta fel a TEVÁ-t. A kérdések a következők voltak:

- *Nyilatkozzon hatóanyagokénti bontásban és igazolja, hogy a termék hatóanyagi közül az A-, az E, a D3-, a B7-, a B12- és a C-vitamin kioldódik-e, illetve felszívódik-e a termékből!*
- *Nyilatkozzon a fenti vitaminokra vonatkozóan külön-külön, hogy azok milyen mértékben és mennyi idő alatt oldódnak ki, illetve szívódnak fel a termékből!*
- *Nyilatkozzon a fenti vitaminok szerinti bontásban, hogy megállapítható-e azok elhúzódo kioldódása, illetve felszívódása a termékből!*

98. Az adatkérő végzésre válaszul a TEVA egy általa megbízott szakértő (a továbbiakban: megbízott szakértő) által készített magán szakértői véleményt nyújtott be a Gazdasági Versenyhivatalhoz VJ/101-21/2015. számon.⁴¹ Az eljárás alá vont által megbízott szakértő álláspontja szerint a fenti kérdések megválaszolása azt igényli, hogy azokat megfelelő biofarmáciai kontextusba helyezték és pontosítsák. E szempontot figyelembe véve, továbbá a TEVA által végeztetett kiegészítő vizsgálatok eredményeit figyelembe véve, álláspontja szerint az 1. és 2. kérdés alapvetően ugyanarra a két pontra kérdez rá, de ugyanakkor mindkét kérdés szakmailag két részre osztható.

Kioldódás vizsgálati eredmények értékelése

99. A két kérdés első része a kioldódásra vonatkozik és azt a feltételezést tartalmazza, hogy azon komponensek esetén, ahol a kioldódás átlaga 20% alatt van, ott a kioldódás ténye megkérdőjelezhető. Ez a megközelítés a megbízott szakértő szerint nem számol azzal a ténnyel, hogy a kioldódás mértéke sok egyéb paraméter mellett a hatóanyag kémiai tulajdonságaitól függ. Például ha a hatóanyag rosszul oldódik a vizes kioldódási közegben, akkor nem várható, hogy a kioldódási vizsgálat tükrözze a hatóanyag felszabadulást a hordozó mátrixból. Ez két külön folyamat, amely megegyezhet, de a megegyezés nem szükségszerű. Például a zsírban oldódó vitaminok, mint az A, E, D3 alacsony kioldódási értéket adtak. Ez azért van, mert a zsírban oldódó vegyületek kioldódás után külön fázist képeznek és az eltérő fajsúly miatt a vizes kioldódási közeg felszínén halmozódnak fel. A mintavétel azonban pontosan standardizált előírás szerinti módon a kioldási edény közepéből történik. Ezért a felületen feldúsuló hatóanyagot az alkalmazott standard módszer nem méri. A kioldódás során mért hatóanyag koncentráció számtalan egyéni tényezőtől függ, például a C-vitamin könnyen oxidálódik dehidroaszcorbinsavvá és így nem várható, hogy 6 órán át stabil maradjon egy vizes oldatban. Ezért az ilyen körülmények közt mért érték alábecsüli a kioldódott mennyiséget. Ez természetesen nem kérdőjelezi meg a használt kioldódási módszert, mert annak lényege a standardizált körülmények közti összehasonlíthatóság.

⁴¹ A beadvány mellékleteinek üzleti titok mentes változatát a VJ/101-21/2015. számú irat, míg az üzleti titkot is tartalmazó változatát a VJ/101-22/2015. számú irat tartalmazza.

100. Általánosságban elmondható, hogy olyan kioldódási módszer, amely az Eurovit Multilong mind a 21 komponense esetén egyszerre megbízhatóan mutatja a hatóanyag felszabadulás sebességét, nincs, de ilyenre nincs is szükség. A megoldás kulcsa a megbízott szakértő szerint az úgynevezett index vitamin (vagy index komponens) fogalma. A koncepció azon alapul, hogy a hatóanyagok felszabadulása egyetlen egy jól megválasztott komponens segítségével is nyomon követhető. Multivitamin készítmények esetén arra, hogy melyik legyen ez a komponens, az Amerikai Gyógyszerkönyv (USP) étrend-kiegészítőkre vonatkozó kiegészítő fejezete ad útmutatást. Eszerint vitaminok esetén egyetlen vízben oldódó vitamin, a B2 kioldódásának vizsgálata is elégséges arra, hogy a vele párhuzamos folyamatban felszabaduló hatóanyagok vonatkozásában is kvantitatív megállapításokat lehessen tenni. Ennek megfelelően a TEVA kiegészítő kioldódási vizsgálatot végeztetett annak megmutatására, hogy a B2 index vitamin teljes mértékben kioldódik, de ugyanakkor a kioldódás nyújtott.
101. Az újabb kiegészítő vizsgálati eredményeket a mellékletként benyújtott kioldódási vizsgálati jelentés tartalmazza. Ez mutatja, hogy 24 óra alatt a standard validált 0,1 sósavas közegben 100%-ban kioldódik a B2 vitamin. Összevetve a már benyújtottakkal, a megbízott szakértő szerint egyértelmű, hogy a kioldódás nyújtott, mert 60 percen belül nem szabadul fel az összes hatóanyag, ami a normál, nem nyújtott hatású készítményekre jellemző. Tájékoztatóképpen szimulált intesztinális folyadékban is meghatározták a kioldódás mértékét. A kioldódás ebben az esetben is elnyújtott volt, 66%-os maximális értékkel. A különbség a két adat között utalhat arra, hogy a gastrointestinalis rendszer pH gradiensének is szerepe lehet a kioldódásban.

Felszívódás megítélése

102. A kérdések második része a készítményben található, felsorolt vitaminok felszívódására vonatkozóan kér információt. A megbízott szakértő megállapítása szerint a termékből a termék leírásában jelzett, az általánosan elfogadott elvárható mértékben szabadul fel a hatóanyag. A felszívódás a felszabadulást követő, formulációtól független, de vitaminok esetén alapvetően élettanilag szabályozott folyamat. A felvétel mennyisége függ a kortól, dózistól, valamint számos élettani és kórtani folyamattól, úgymint terhesség, betegség, vitamin státusz. A multivitamin koncepció lényege, hogy lehetőséget adjon a szervezetnek, hogy a megfelelő mennyiségű szükséges vitamint felszívhassa az igénynek megfelelő mértékben, és így képes legyen biztosítani a szervezet mikronutriens ellátottságát. De mivel alapvetően táplálék jellegű molekuláról van szó, a megbízott szakértő szerint a gyógyszerekre vonatkozó felszívódás fogalmát gyakorlatilag egyáltalán nem lehet alkalmazni. Ezért van az, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által kért felszívódási adatok nem szerepelnek az ezen vitaminokat tartalmazó gyógyszerek útmutatójának 5.2 paragrafusában. Kivételt képez az E-vitamin, ahol az irodalomból vett, nem készítmény specifikus általános felszívódási adatok szerepelnek. A megadott széles intervallum (közelítőleg 20% - 80%) a megbízott szakértő álláspontja szerint tükrözi azt a tényt, hogy az E-vitamin felszívódását elsősorban az egészséges és kiegyensúlyozott táplálékban mindig jelenlevő zsírszerű komponensek mennyisége befolyásolja.

A 3. kérdésre adott válasz

103. Mint a referencia 1 specifikálja, a megbízott szakértő szerint gyors kioldódású készítményről akkor beszélhetnénk, ha az index B2-vitamin 60 perc alatt feloldódik 0.1 HCl közegben. A mellékletben szereplő adatok a szakértő szerint egyértelműen mutatják, hogy az index B2 vitamin kioldódása ennél lényegesen lassabb és csak 24 óra alatt éri el a maximális értéket. Ez egyértelműen bizonyítja az elhúzó hatóanyag felszabadulást a nemzetközileg elfogadott normáknak megfelelően.

A kirendelt szakértő második szakvéleménye

104. A vizsgálat a TEVA VJ/101-21/2015. számú beadványában szolgáltatott magán szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatban 2016. július 8-án kelt, VJ/101-24/2015. számú végzésben ismét szakértőként rendelte ki a versenyfelügyeleti eljárásban az OGYÉI-t, az alábbi szakkérdések kapcsán:

I. Nyilatkozzon az eljárás alá vont által benyújtott magánszakvélemény alapján, hogy helytálló-e a magánszakvélemény azon megállapítása, hogy az Eurovit Multilong multivitamin étrend-kiegészítő termék (a továbbiakban: termék) hatóanyagai kioldódásának megállapításához az Amerikai Gyógyszerkönyv (USP) alapján elegendő csupán az ún. index vitamin, a termék esetén a B2 vitamin kioldódását vizsgálni!

Válaszában térjen ki arra is, hogy a fenti magánszakvéleménynek helytálló-e azon állítása, hogy mivel bizonyított a B2 vitaminnak a standard validált 0.1 N sósavas közegben mért 100%-os kioldódása, illetve a szimulált intesztinális folyadékban (SIF) a 66%-os kioldódása, így elmondható, hogy a termék összes hatóanyaga is elnyújtottan oldódik ki a termékből!

II. Nyilatkozzon, hogy helytálló-e az eljárás alá vont által szolgáltatott magánszakvélemény következtetései alapján azon állítás, hogy a termékből a termékleírásban jellemzett általánosan elvárható mértékben szabadul fel a hatóanyag!

Válaszában térjen ki arra is, hogy helytálló-e a magánszakvélemény azon megállapítása, hogy mivel multivitamin esetén táplálék jellegű molekuláról van szó, ezért a gyógyszerekre vonatkozó felszívódás fogalmát egyáltalán nem lehet használni!

III. Nyilatkozzon, hogy helytálló-e a magánszakvélemény 3. kérdésre adott válaszában tett azon következtetés, hogy a nemzetközileg elfogadott normáknak megfelelően bizonyított a termék elhúzódó hatóanyag-felszabadulása – a magánszakvélemény megállapításai és a termékre vonatkozóan a Wessling Hungary Kft. által végzett vizsgálati eredmények alapján!

IV. A fentiek fényében nyilatkozzon, hogy a magánszakvéleményben szereplő „általánosan elvárható mértékű hatóanyag-felszabadulás”, illetve a „hatóanyag-felszabadulásra vonatkozó nemzetközileg elfogadott normák” mit jelentenek, illetve szakmai értelemben mire utalhatnak!

V. Nyilatkozzon a termék hatóanyagainak kioldódásához és felszívódásához kapcsolódó, illetve a termékre vonatkozó bármely egyéb kérdésben is, amelyet relevánsnak tart!

105. A kirendelt szakértő második szakvéleményében az alábbi válaszokat adta a fenti kérdésekre.⁴²

I. Az Eurovit Multilong étrend-kiegészítő hatóanyag-kioldódásának megállapításához elegendő-e az Amerikai Gyógyszerkönyv szerint a B2 vitamin kioldódását vizsgálni?

106. Az Amerikai Gyógyszerkönyv idézett vizsgálatai a minőség-ellenőrzés eszközei, és nem arra szolgálnak, hogy a felszívódásról, biohasznosulásról vagy élettani hatásosságról szolgáltatassanak adatokat. Ez azt jelenti, hogy a vizsgálatok egy adott étrend-kiegészítő egyes gyártási tételeinek összehasonlítására alkalmasak, segítségükkel megállapítható, hogy minden egyes gyártási tétel azonos minőségű-e. Amennyiben az egyes tételek között eltérés mutatkozik, például valamely gyártási tételből a vártnál lassabban oldódnak ki a hatóanyagok, az valamilyen technológiai hibára utal, például a tablettát túl keményre préselték, vagy bevonata túlságosan vastag lett. Ezek a vizsgálatok nem alkalmasak arra, hogy a készítmény emberi szervezetben való viselkedéséről messzemenő következtetéseket lehessen levonni.

⁴² VJ/101-29/2015. számú irat

Megállapítható-e, hogy a termék összes hatóanyaga is elnyújtottan oldódik ki a termékből?

107. A magánszakvélemény szerint az index vitaminként mért B2 vitamin 60 perc alatt nem oldódik ki teljes mértékben, míg 24 óra alatt 0.1 N sósavas közegben 100%-ban kioldódik.
108. Az ilyen vizsgálatok a minőség-ellenőrzés eszközei, és nem arra szolgálnak, hogy a hatóanyagok humán felszívódását modellezzék. Sósavas közegben végzett 24 órás kioldódási vizsgálat elvégzésének élettani szempontból sincsen értelme.
109. A 24 órás, sósavas közegben végzett kioldódási vizsgálat nem modellezi az emberi szervezetet, mert ilyen körülmények a szervezetben nem fordulnak elő. Sósavas közeg csak a gyomorban található, a gyomorban viszont a kapszula nem tartózkodik 24 órán keresztül. A gyomor tranzit ideje széles határok között mozoghat, körülbelül 2-6 óra közötti időre tehető, de semmiképpen sem 24 óra. Mivel a kapszula nem tartózkodhat 24 óráig a gyomorban, ezért egy ilyen vizsgálat elvégzésének nincs szakmai jelentősége. A 24 órás sósavas közegben végzett kioldódási vizsgálat nem szolgáltat olyan adatokat, amelyek alapján a készítmény in vivo kioldódására következtetni lehetne.
110. Összefoglalva az Amerikai Gyógyszerkönyv szerinti minőség-ellenőrzési vizsgálatához elegendő csupán a B2 vitamin kioldódását vizsgálni, de ebből nem lehet következtetni sem az emberi szervezetben lezajló felszívódásra és biohasznosulásra, sem az élettani hatásosságra.

II. Helytálló-e az állítás, hogy „a termékből általánosan elfogadott elvárható mértékben” szabadul fel a hatóanyag? Helytálló-e az a megállapítás, hogy „táplálék jellegű molekulák” esetében a gyógyszerekre vonatkozó felszívódás fogalma nem alkalmazható?

111. Az „általánosan elfogadott elvárható mértékű” hatóanyag-felszabadulás szakmailag nem értelmezhető.
112. A „táplálék jellegű molekulák” fogalma szakmailag szintén nehezen értelmezhető. A táplálékban és a gyógyszerben lévő vitaminmolekulák gyakorlatilag azonosnak tekinthetők. A vitaminok előfordulhatnak élelmiszerekben és gyógyszerekben is, kioldódásuk és felszívódásuk éppen úgy mérhető, mint a kizárólag gyógyszerekben előforduló molekulák esetében.
113. Ugyanakkor a magánszakvélemény szerzőjének igaza van abban a kérdésben, hogy a vitaminok adott készítményből történő felszívódásának mérését igen erősen befolyásolja a táplálékkal elfogyasztott vitaminok jelenléte, és a multivitamin készítmények esetében nem is elvárás, hogy a teljes vitamintartalom igazolhatóan felszívódjon.
114. Ahogyan az a korábbi szakvéleményben is kifejtésre került, az átlagos fogyasztó a multivitamin készítményeket nem egy előzetes laborvizsgálat eredményeinek megfelelően alkalmazza, ezért vélelmezhető, hogy a fogyasztók egy részének nincs is szüksége az esszenciális tápanyagok pótlására, míg más fogyasztóknak csak a készítmény bizonyos összetevőire van szüksége. Az olyan – átlagos táplálkozású – fogyasztó léte szinte teljes bizonyossággal kizárható, akinek egy 26 összetevőt tartalmazó multivitamin termékben lévő valamennyi összetevőre szüksége lenne.
115. Mindezek alapján a szakértő szakvéleménye szerint egy élelmiszernek minősülő multivitamin-készítmény esetében nincsen sem értelme, sem szakmai jelentősége azt vizsgálni, hogy az egyes összetevők milyen mértékben szívódnak fel.

III. Bizonyított-e a termékre vonatkozóan az elhúzódo hatóanyag-felszabadulás a Wessling mérései alapján?

116. Ahogyan az a korábbi szakvéleményben kifejtésre került, a Wessling laboratóriumi vizsgálatai alapján megállapítható, hogy az Eurovit Multilong kapszulából az összetevők in vitro körülmények

között lassan, időben elnyújtva, fokozatosan oldódnak ki. Erre a mérési eredményeken túl a kapszula összetétele alapján is következtetni lehet: a készítményben kapszulánként 241,8 mg hidroxipropilmetilcellulóz (HPMC) segédanyag biztosítja a lassított hatóanyag felszabadulást. A HPMC egy hidrofil cellulóz-éter, amely gélképzőként működik. A gasztrointesztinális folyadékkal érintkezve megduzzad, gélesedik, majd ezt követően lassan oldódik fel. A kialakuló gél lelassítja a hatóanyagok oldatba kerülését (kioldódását), így a hatóanyagok felszívódása is időben elnyújtva következik be.

117. Ugyanakkor, ahogyan ez fentebb is kifejtésre került, a Wessling által elvégzett, az Amerikai Gyógyszerkönyvben leírt vizsgálatok a minőség-ellenőrzés eszközei, és nem arra szolgálnak, hogy a felszívódásról, biohasznosulásról vagy élettani hatásosságról szolgáltatassanak adatokat. A Wessling mérései alapján tehát nem állapítható meg, hogy az emberi szervezetben (in vivo) pontosan hogyan történik a készítményből a hatóanyagok felszabadulása.

IV. Mire utal az „általánosan elvárható mértékű hatóanyag-felszabadulás”, illetve a „hatóanyag-felszabadulásra vonatkozó nemzetközileg elfogadott norma”?

118. Az „általánosan elvárható mértékű hatóanyag-felszabadulás”, illetve a „hatóanyag-felszabadulásra vonatkozó nemzetközileg elfogadott norma” kifejezések szakmailag nehezen értelmezhetőek, túlságosan általánosak.
119. Az állítások értelmezését megnehezíti, hogy a szóban forgó termék, az Eurovit Multilong kapszula étrend-kiegészítő, tehát gyakorlatilag élelmiszernek minősül. Gyógyszerek esetében ugyanis beszélhetünk hagyományos, nyújtott és késleltetett hatóanyag-leadású szilárd gyógyszerformákról, amelyek esetében a hatóanyag-felszabadulásra vonatkozóan valóban léteznek nemzetközileg elfogadott normák, de egy élelmiszernek minősülő termék esetében nem világos, hogy a termék milyen normának kíván megfelelni, különösen úgy, hogy teljes bizonyító erejűnek tekinthető vizsgálatokat a termékkel nem végeztek.

V. Egyéb releváns kérdések

120. A hagyományos hatóanyag-leadású multivitamin-készítmények hatóanyagai a bevételt követően gyorsan felszabadulnak, míg a nyújtott hatóanyag-leadású multivitamin-készítmények hatóanyagai lassan, időben elnyújtva, fokozatosan oldódnak ki. Gyógyszer-technológiai módszerekkel mindkét megoldás megvalósítható, de nincsen igazolva, hogy az egyik megoldás élettani szempontból hatásosabb lenne a másikonál.
121. Az Eurovit Multilong kapszula reklámjában elhangzó állítás szerint „a hagyományos multivitaminok a szervezetbe jutva gyorsan leadják hatóanyagaikat, így a nap folyamán a vér vitaminszintje csökkenhet”. Az állítás önmagában igaz, de nem igazolt, hogy a „nap folyamán” csökkenő vitamint vérszint az emberi egészség szempontjából előnytelenebb, mint az állandó vérszint. A „vitamin vérszint” kifejezés tehát ebben a formában szakmailag nem jelent semmit, csak a laikus fogyasztó értelmezheti úgy, hogy a minél tovább fenntartott, minél magasabb vitamin vérszint az elérendő cél az egészség fenntartása érdekében.

Összegzés

122. Az első szakvéleményében a kirendelt szakértő megjegyezte, hogy a Wessling által elvégzett, az Amerikai Gyógyszerkönyvben leírt vizsgálatok nem alkalmasak annak igazolására, hogy a készítmény az emberi szervezetben „5 órán át tartó, egyenletes hatóanyag leadást” biztosít (az állítás a termék külső csomagolásán olvasható). A benyújtott vizsgálatok alapján ugyanis 5 óra alatt egyes hatóanyagok nem is oldódnak ki érdemi mennyiségben, de azt is kifejtette a kirendelt szakértő, hogy ezek az in vitro adatok sohasem lesznek egyenértékűek az in vivo klinikai vizsgálati eredményekkel, mivel nem modellezik az emberi szervezetben lejátszódó folyamatokat. A 24 órás, sósavas közegben elvégzett kioldódási vizsgálat is az olyan vizsgálatok közé sorolható, amelyek

nem alkalmasak az emberi szervezetben lejátszódó folyamatok modellezésére, és szakmailag nehezen érthető, hogy mi indokolta egy ilyen vizsgálat elvégzését. Természetesen azt is figyelembe kell venni, hogy élelmiszerekkel nem kötelező klinikai vizsgálatokat végezni.

123. Összefoglalva, a kirendelt szakértő szakvéleménye szerint az Eurovit Multilong kapszula összetétele alapján megállapítható, hogy elnyújtott hatóanyag-leadású készítményről van szó. A Wessling által elvégzett, az Amerikai Gyógyszerkönyvben leírt vizsgálatok alapján vélelmezhető, hogy a kapszula hatóanyagai időben elnyújtva, órák alatt szabadulnak fel, de az nem állapítható meg, hogy az emberi szervezetben ez a hatóanyag-felszabadulás pontosan hogyan, mennyi idő alatt történik meg.
124. Kijelenthető, hogy a nyújtott hatóanyag-leadású készítmények technológiailag megvalósíthatóak, és elméleti úton belátható, hogy a nyújtott hatóanyag-leadású multivitaminok létrehozásának lehet élettani szempontból értelme, hiszen a táplálékkal elfogyasztott vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek felszabadulása sem azonnal történik meg.
125. Nem jelenthető ki azonban az, hogy a nyújtott hatóanyag leadású (multi)vitaminok élettanilag mindig kedvezőbbek a hagyományos hatóanyag-leadású (gyógyszer)formáknál, és nem jelenthető ki az sem, hogy a hosszabb ideig fenntartott magas vitamin-vérszint az emberi egészség számára kedvezőbb. Mivel étrend-kiegészítőkkel nem végeznek klinikai vizsgálatokat, a bevételt követően kialakuló vitamin-szintekről valójában semmilyen információ nem áll rendelkezésre.

VI.

Az eljárás alá vontak álláspontja

A Bioextra Zrt. jogi álláspontja⁴³

126. Az Eurovit Multilong elnevezésű termék vonatkozásában a Bioextra Zrt. a Tevával kötött szerződés alapján teljesít szolgáltatásokat a TEVA mint megrendelő részére. E szerződésből is kitűnően a Bioextra Zrt. a dobozon megjelenítendő tartalom és a marketing kommunikáció kialakításában nem vesz részt, azt teljes egészében a TEVA által vállalt felelősség alapján az általa megadottak szerint történik.
127. A Bioextra Zrt. a termék általa ismert jellemzőiről a Tevát teljes körűen és a valós tényeknek megfelelően tájékoztatta. A Bioextra Zrt. álláspontja szerint nem valósított meg olyan magatartást, amely a fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatot tisztességtelenné tette volna.
128. A vállalkozás előadta, hogy az Eurovit Multilong vitamin kapszula retard hatásának igazolására irodalmi adatok állnak rendelkezésre és kioldódás vizsgálati kísérletekre is sor került a TEVA kérésére. A szakirodalom, illetve a valamennyi anyagra elvégzett kioldódási vizsgálat az állításokat igazolta. Fentiekre figyelemmel a Bioextra Zrt. kérte vele szemben az eljárás megszüntetését.
129. A vállalkozás az előzetes álláspontra észrevételt nem nyújtott be, de a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson hangsúlyozta, hogy nem vett részt a kereskedelmi gyakorlat kialakításában, közzétételében, viszont a magatartás megítélése kapcsán a TEVA álláspontjával egyetért, nincs a reklámokban értékítélet, mivel nem megtévesztő a kereskedelmi gyakorlat, kérte ezért, hogy állapítsa meg az eljáró versenytanács, hogy egyik eljárás alá vont sem követett el jogsértést.

⁴³ VJ/101-48/2015. számú nyilatkozat

A TEVA álláspontja a vizsgálati szakban

130. A TEVA VJ/101-2/2015. számú beadványában adta elő jogi álláspontját.
131. Az eljárás alá vont szerint semmilyen nyilatkozatot, állítást nem fogalmazott meg az Eurovit Multilong vitamin kapszula abszolút vagy relatív hatásosságával kapcsolatban. A vállalkozás szándéka csak és kizárólag a farmakokinetikai/kioldódásbeli különbség ismertetésére irányult.
132. Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal adatkérő végzésében olyan, a fogyasztó szemszögéből vizsgálendő valószínűsítéseket fogalmaz meg, amelyek sem közvetlen, sem közvetett megfogalmazásban nem szerepelnek az állításokban és szakmailag is tévesek. Előadta, hogy nincs tudomása arról, hogy készült volna olyan reprezentatív és értékelhető kutatás a fogyasztók körében, amely alapján a végzésben megfogalmazott valószínűsítés megalapozottan állítható. Véleménye szerint sem az átlagos fogyasztó, sem a tudatos, szakmailag felkészült fogyasztó nem vonhatta le a Gazdasági Versenyhivatal által megfogalmazott, valószínűsíthető értelmezést az állításokból.
133. A TEVA a VJ/101-13/2015. számú beadványában nyújtotta be az Eurovit Multilong növekedési stratégiájának megalapozásához 2016 áprilisában végzett felmérés eredményét. A TEVA álláspontja szerint ezen felmérés eredményei is alátámasztják, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat nem állított, illetve nem sugallt olyan (hatékonysági, hatásossági) előnyt, amelyet a vizsgálat valószínűsített.⁴⁴
134. A TEVA álláspontját az alábbiak szerint foglalta össze:⁴⁵
- Független laboratóriumban végzett mérési adatok bizonyítják, hogy az Eurovit Multilong kapszulából az összetevők folyamatosan, az azonnali kioldódású egyéb multivitaminokhoz képest jóval lassabban oldódnak ki.
 - Szakirodalmi adatok bizonyítják, hogy a szabályozott hatóanyagkioldódású vitaminkészítményekből a hatóanyagok hosszabban tartó és egyenletesebb vitaminellátást biztosítanak.
 - Fogyasztói kutatás igazolta, hogy az Eurovit Multilong kapszula vásárlói a televíziós reklámból a készítmény objektív hatóanyagkioldódás mérésekkel is bizonyított nyújtott hatóanyagleadását jegyezték meg anélkül, hogy az Eurovit Multilongnak olyan egyéb jellemzőket tulajdonítanának (pl. fokozott élettani hatásosság) önmagában és/vagy a kompetitorok rovására, amely nem bizonyítható, és amelyet a TEVA nem állított, illetve nem sugallt.
135. A TEVA nem állított és/vagy nem sugallt kapcsolatot a vitaminpótlás céljára való alkalmasság és a vizsgált állítások között („...*vitaminpótlás céljára alkalmasabb, előnyösebb, mert...*”). Az eljárás alá vont álláspontja szerint kommunikációiban semmilyen vonatkozásban nem alkalmazott jó/jobb/kedvezőbb vagy rossz/rosszabb/kedvezőtlenebb minősítést tartalmazó összehasonlításokat, sem általában, sem konkrét kompetitorok vonatkozásában.
136. A TEVA szerint azonban a fogyasztónak jogában áll tudnia arról a farmakokinetikai/kioldódási tényről [a farmakokinetika a gyógyszerek szerkezetbeli sorsával (felszívódás, eloszlás, lebomlás, kiürülés) foglalkozó tudományág], mint fontos termékjellemezőről, hogy retard vitaminkészítmény

⁴⁴ A VJ/101-13/2015. számú irat mellékletét képező fogyasztói felmérés meghatározott oldalai tartalmaznak statisztikai adatokat arra vonatkozóan, hogy a fogyasztók miként értették, illetve miként észlelték a reklámok üzenetét, valamint, hogy miként rangsorolták a reklám üzeneteinek fontosságát.

⁴⁵ VJ/101-13/2015. számú irat

vásárlása esetén a termékből a vitaminok lassabban szívódnak fel és lassabban ürülnek, így nagyobb részük tartósabban marad a szervezetben.

137. Az eljárás alá vont álláspontja szerint a fogyasztó felé kizárólag olyan üzeneteket lehet közvetíteni, amelyek megfelelnek a valóságnak és tudományos tényekkel, adatokkal alátámaszthatóak és ezt a TEVA a fentiekben kifejtettek (a csatolt bizonyítékok) alapján betartotta.
138. A fent kifejtettekből az is következik az eljárás alá vont álláspontja szerint, hogy a kifogásolt állítások valóságtartalma nem kérdőjelezhető meg, a TEVA ebben a körben nem sértette meg az Fttv. 3. § (1) bekezdésben előírt tilalmat és nem valósította meg az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállást sem. A TEVA meglátása szerint azt is alátámasztotta, hogy az egyébként valóságnak megfelelő állításokból nem vonható le a Gazdasági Versenyhivatal általi fogyasztói valószínűsítés, tehát ezen körben sem állítható az Fttv. egyetlen szabályának megsértése sem. A TEVA álláspontja szerint ezért nem alkalmazott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot, nem közölt valótlan információkat a fogyasztókkal, a valós tényeket nem jelenítette meg megtévesztő módon.
139. Az eljárás jogalapját kiterjesztő, VJ/101-41/2015. számú végzésben foglaltakkal, valamint a terméket gyártó Bioextra Zrt.-nek az eljárásba ügyfélként történő bevonásáról rendelkező VJ/101-42/2015. számú végzésben foglaltakkal kapcsolatban a TEVA előadta, hogy sem az eljárás eredeti jogalapjával, sem pedig a jogalapot kiterjesztő végzésben foglaltakkal nem ért egyet. Álláspontja szerint a termék promóciója nem sérti az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, illetve az Éltv. azóta már hatályon kívül helyezett 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat.
140. Kiemelte a TEVA, hogy a kapszula előállításához használt technológia biztosítja azt az elhúzódó hatóanyag-felszabadulást a termékből, amely megkülönbözteti az egyéb, nem retard technológiával előállított multivitamin termékektől. Az alkalmazott technológia széles körűen és tudományosan elfogadott módszer az elnyújtott hatóanyag-felszabadulást biztosító termékek előállítására. Kiemelte, hogy az ezt bizonyító, alátámasztó dokumentumokat már benyújtotta a VJ/101-2/2015. számú beadványa mellékleteként.
141. A TEVA előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a notifikációs eljárás során az OÉTI vizsgálja a név és az ahhoz kapcsolódó megjelölések megalapozottságát. A termékre vonatkozó, a Bioextra Zrt. által benyújtott címkeszöveg tartalmazza a retard hatóanyag-felszabadulás tényét („*az Eurovit Multilong vitamin kapszula fokozatosan, 5 órán keresztül adagolja a 13 féle vitamint és 13 féle ásványi anyagot*”). A notifikációs eljárás során az illetékes hatóság nem kérdőjelezte meg a retarditást, a TEVA pedig a termék promóciója során nem tett olyan állítást, amely nem szerepel a notifikációs okmányban.
142. Amennyiben a Gazdasági Versenyhivatal a fentieket nem fogadja el, a TEVA javasolja, hogy kérje ki az OÉTI mint notifikáló intézet állásfoglalását a 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjának, illetve az Éltv. korábban hatályos 10. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megsértését illetően.
143. A fentieket összefoglalva a TEVA előadta, hogy álláspontja szerint a vállalkozás a termék promóciója során sem az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat, sem pedig az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat nem valósította meg, így sem az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat, sem a 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalmat nem sértette meg.
144. A Bioextra Zrt.-nek az eljárásba ügyfélként történő bevonásáról rendelkező végzésben foglaltakkal kapcsolatban a TEVA a 2016. szeptember 1-jén kelt VJ/101-31/2015. számú

beadványára, az abban csatolt szerződésre hivatkozott. A csatolt szerződés alapján a TEVA szerint megállapítható, hogy a Bioextra Zrt. felelőssége a termék előállítására és a TEVA részére történő kizárólagos szállítására terjed ki. A termék promóciójában a Bioextra Zrt. nem vesz részt, a promóció elemeit és módját a TEVA kizárólagosan határozza meg. Egyebekben a jogsértés hiányára tekintettel is szükségtelennek tartja a Bioextra Zrt. ügyfélként történő bevonását.

A TEVA álláspontja a versenytanácsi szakban

145. Az eljárás alá vont a VJ/101-56/2015. számú előzetes álláspontra a következő észrevételeket tette a VJ/101-66/2015. számú iratban.
146. Az eljárás alá vont elsődlegesen kérte az eljáró versenytanácsot, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 76. §-ának (1) bekezdés j) pontja alapján állapítsa meg, hogy a vizsgált magatartás nem jogsértő és a versenyfelügyeleti eljárást szüntesse meg. Az eljárás alá vont határozott álláspontja szerint ugyanis az előzetes álláspontban kifogásolt, az Eurovit Multilong termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikáció nem ütközik az Fttv. 3. § (1) bekezdésébe, illetve 6. § (1) bekezdés b) pontjába, az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjába, és nem sérti a 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat.
147. Az eljárás alá vont másodlagosan indítványozta, hogy az eljáró versenytanács az eljárás alá vont későbbiekben bemutatott vállalásai kötelezővé tétele mellett rendelkezzen az eljárás megszüntetéséről.
148. Amennyiben az eljáró versenytanács mégis jogsértést kívánna megállapítani, az eljárás alá vont szerint a bírság kiszabása indokolatlan (de az eljárás alá vontra legkedvezőtlenebb értelmezés esetén is legfeljebb szimbolikus, figyelmeztető jellegű bírság kiszabása merülhet fel).
149. Az eljárás alá vont kiemelte továbbá, a kérdéses kereskedelmi kommunikációt a jelen versenyfelügyeleti eljárásra, illetve az előzetes álláspont kézhezvételére tekintettel - jogi álláspontját fenntartva, de a jóhiszemű eljárás követelményeinek megfelelően - beszüntette. Erre tekintettel a Tpv. 76. § (1) bekezdés f), illetve g) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazásának nincsen helye.
150. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy a kifogásolt reklámok üzenetei közül nem vitatott
- sem a termékek élettani hatása;
 - sem a hatóanyagoknak a „hagyományos” készítményeknél hosszabb kioldódása;
 - sem ezek nyomán (ezekkel okozati összefüggésben) a vitamin-vérszint hosszabb idejű egyenletessége.
151. A TEVA az eljáró versenytanács következtetéseivel ellentétben előadta, hogy a reklámok nem ígérték vagy sugallták, hogy az Eurovit Multilong készítményben lévő vitaminok és ásványi anyagok *jobban* hasznosulnak, mint a más, nem retard készítményekben található vitaminok és ásványi anyagok. Ugyanakkor a kereskedelmi kommunikáció jogszerűen hívta fel a figyelmet egy fontos termékspecifikumra, arra, hogy az Eurovit Multilong termék tartalma egyenletesebben szívódik fel, így az abból kioldódó vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek hosszabb ideig és egyenletesebb szinten lesznek jelen a termék fogyasztójának vérkeringésében.
152. Ekként az Eurovit Multilong retard készítményben lévő vitaminok és ásványi anyagok másként hasznosulnak, mint a nem retard multivitaminok hatóanyagai és a fogyasztóknak ezt jogukban áll tudni, illetve a gyártónak ezt a fontos termék-megkülönböztetőt jogában áll a fogyasztókkal kereskedelmi kommunikáció körében közölni.

153. Az eljárás alá vont hivatkozott a vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek jelentőségére, az emberi szervezet jelenlegi génállományának kialakulására, az optimális táplálkozás jellemzőire. Álláspontja szerint köztudomású, hogy szervezetünk génállománya továbbra is a szavannai gyűjtögető életmódra optimalizált, illetve a többszöri (folyamatos) zöldség és gyümölcsfogyasztás kedvező hatású az egészségre (ez ugyanis nem terheli az emésztést, és folyamatosan adagolja a vitaminokat és ásványi anyagokat).
154. Az eljárás alá vont álláspontja szerint a fentiek a vitaminok és ásványi anyagok szempontjából azt jelentik, hogy a szervezet napi több alkalommal kap utánpótlást a szükséges anyagokból, ami éppen az emberi evolúció során kialakult vitamin- és ásványi anyag bevitelt modellezi. Ennek eredményeként tartós, folyamatos és nagyjából egyenletes lesz a vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek szintje az emberi szervezetben, márpedig összességében és hosszú távon az emberi szervezet számára ez a legoptimálisabb.
155. Az eljárás alá vont szerint fontos hangsúlyozni, hogy a napi három-ötszöri nyers zöldség- és gyümölcsfogyasztás ajánlása nem gyógyászati céllal történik: a megfelelő ásványi anyag és vitaminbevitel célja éppen a prevenció, azaz a szervezet kóros elváltozásainak megakadályozása. Amennyiben valamilyen hiánybetegség már kialakult, arra természetesen az adott hiány-anyag rövid időn belüli nagyobb bevitele szükséges.
156. Az eljárás alá vont azt is hangsúlyozta, hogy az sem véletlen, hogy az ajánlások - és az emberi élettapasztalat - a napi három-ötszöri bevitelt tartja helyesnek, amely nem helyettesíthető egy egyszeri nagy mennyiségű fogyasztással. Azon túl, hogy a modern ember életvitelével az egyszeri hatalmas mennyiségű gyümölcs-zöldség fogyasztás nem könnyen összehangolható, az egyszeri nagy mennyiségű fogyasztás általában nem biztosítja a szükséges anyagokból a folyamatos és egyenletes szintet az emberi szervezetben. Késleltető mechanizmus hiányában ugyanis az elfogyasztott tápanyagból a vitaminok és ásványi anyagok néhány órán belül a vékonybélben felszívódnak, bekerülnek a véráramba, majd a véráramból nem szétoszló mennyiség a vesén keresztül meg is kezdi a kiürülést.
157. A fenti általános táplálkozástudományi tudásra alapozva dolgozta ki a gyógyszeripar a retard-készítményeket, amelyek célja éppen az volt, hogy modellezzék a napi többszöri vitaminbevittelt a modern és rohanó emberi világban, amikor a fogyasztó számára napi egyszeri készítménybevétel lehetséges. A cél az volt, hogy az egyszeri bevétel ellenére valamilyen módon megközelítőleg el lehessen érni azt, mintha az adott személy az adott vitaminból vagy ásványi anyagból az ajánlott többszöri zöldség-gyümölcsfogyasztás formájában fedezné szükségleteit és ekként nagyjából biztosítaná a szervezet folyamatos, egyenletes ellátását. Mindazok számára tehát, akik akár életviteli, akár finanszírozási okok miatt nem tudnak legalább napi öt alkalommal változatosan gyümölcsöt és zöldséget fogyasztani, kiegészítő lehetőséget jelent a vitaminok és ásványi anyagok pótlására a (multi)vitamin készítmények szedése (azzal, hogy a (multi)vitaminok szedése nem váltja ki a változatos táplálkozást).
158. Az eljárás alá vont szerint a szakirodalom, illetve az általános élettani tapasztalatok alapján adottnak kell tekinteni a (multi)vitamin készítmények pozitív élettani hatásait és még a gyógyszerként történő regisztrációjuk során sem elvárt klinikai vizsgálatok benyújtása.
159. A vitaminok, az ásványi anyagok és a nyomelemek az emberi testben eloszlanak és hatásukat nem kizárólag a felszívódás helyén, hanem az egész testben fejtik ki. A vitaminok elsősorban a gyomorban és a vékonybélben oldódnak fel, azonban tény, hogy a felszívódás nemcsak ott, hanem a vékony és vastagbél teljes hosszában is történik. A vastagbélben élő baktériumok számos vitamint termelnek és ezek felvételére speciális felvevő (traszporter) rendszer alakult ki az emberi

szervezetben. Ez a speciális transzporter rendszer nem kizárólag a helyben előállított vitaminokat, hanem a multivitamin készítményekben lévő vitaminokat is képes hasznosítani.

160. A retard készítmények hatóanyag tartalmukat időben elhúzódó módon adják le, lassabb, azaz időben hosszabb és folyamatos felszívódást biztosítva, ami adott esetben hosszabb hatást és a hatóanyag egyenletesebb vérszintjét biztosítja. Ahogyan azt az OGYÉI szakvéleménye is megállapítja, ez a retard jelleg lehetővé teszi, hogy napi többszöri hatóanyag bevitel helyett a fogyasztó adott esetben az egész napi adagot egyszerre, napi egy alkalommal vehesse be. A retard hatásnak köszönhetően továbbá a lassabb hatóanyag felszabadulás miatt alacsonyabb csúcskoncentráció jöhet létre a vérben, így a készítményekkel (vitaminokkal és gyógyszerekkel) járó mellékhatások is enyhébbek lehetnek.
161. A multivitamin készítményeket a fogyasztók jellemzően nem terápiás, hanem preventív (megelőző és fenntartó) céllal szedik, ezért az elnyújtott hatás a preventív célokra megfelelő. Hiánybetegség fellépése esetén az adott hiány-vitamint az orvos terápiás céllal írja fel a betegnek. Jellemzően ebben az esetben a retard tulajdonság nem előnyös, hiszen a cél a minél rövidebb időn belüli, minél nagyobb mértékű felszívódás elérése.
162. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy kizárólag arra vonatkozóan fogalmazott meg állítást, hogy az Eurovit Multilong, mint retard készítmény a hatóanyag tartalmát lassabban adja le, mint a nem retard hagyományos készítmények. Ez az állítás pedig igaz, ekként a TEVA eleget tett az Fttv. 14. §-ban foglalt igazolási kötelezettségének, azaz az elhangzott állításokat igazolta.
163. Az eljárás alá vont szerint a reklám üzenete egyértelmű és nem sugallja azt, hogy a termék jobb mint a hagyományos készítmények. Amennyiben az eljáró versenytanács olyan sugalmazást kíván a reklám üzeneteként megállapítani, ami a tényállításokból nem levezethető, úgy annak bemutatása és bizonyítása, hogy a kommunikációt a fogyasztók a hatóság által vélt módon értik, elsődlegesen az eljáró versenytanácsot terheli. Csak akkor fordul meg a bizonyítási kötelezettség és teher, amennyiben az eljáró versenytanács már igazolta, a fogyasztókat a valós tények mégis megtévesztik.
164. A TEVA kifejezetten vitatja, hogy kereskedelmi kommunikációjával azt sugallná, hogy a termék minden esetben vagy általában jobb/hatásosabb/hatékonyabb, mint a hagyományos készítmények. A TEVA azt állította, hogy terméke egy nagyon fontos paraméter kapcsán *eltér* a nem retard készítményektől (azaz: *más*), lévén, hogy hatóanyag tartalmát hosszabban adja le. Ez a körülményektől függően valóban *lehet* jobb és hatékonyabb nagyon sok fogyasztó számára, de ez nem volt a kereskedelmi kommunikáció üzenete.
165. Az eljárás alá vont meggyőződése, hogy egy retard készítménynek ténylegesen fontos tulajdonsága a hatóanyagok leadásának nyújtott volta. A kialakult gyakorlat alapján tehát a társaság éppen azzal tévesztette volna meg a fogyasztókat, ha a kereskedelmi kommunikáció során a termék általánostól eltérő, lényeges tulajdonságát nem mutatta volna be.
166. Az eljárás alá vont felhívta továbbá a figyelmet (hazai és külföldi példákkal⁴⁶), hogy a retard készítmények fenti tulajdonságát valamennyi ilyen készítmény gyártója bemutatja a termék

⁴⁶ http://www.beres.hu/beres/termekek/cvitaminok/cvitamin_beres_500_mg_retard_filmtabletta
<https://www.youtube.com/watch?v=VTPRKSoiCHo> <https://www.youtube.com/watch?v=7vHS/vgaAzGf7Sc>
<https://www.healthspan.co.uk/products/vitamin-c-sustained-release>, <http://www.vitacost.com/vitacost-vitamin-c-1000-complex-sustained-release-tablets>, <http://www.boots.com/boots-sustained-release-vitamin-c-500-mg-90-tablets-10149618>
<https://www.herbafit.de/de/vitamin-c-1000-mg-retard-tabletten>, <https://www.dm.de/doppelherz-zink-histidin-vitamin-c-depot-tabletten-p4009932003888.html>
<https://www.youtube.com/watch?v=pU52TvH2P8I>,
<https://www.youtube.com/watch?v=Elyp3JSeGyE>

- kereskedelmi kommunikációja során (mind Magyarországon, mind számos más országban). Az eljárás alá vontnak ugyanakkor nincs tudomása egyetlen olyan lezajlott vagy folyamatban lévő eljárásról sem, mely e kereskedelmi kommunikáció jogszerűségét megkérdőjelezné.
167. Az eljárás alá vont kiemelte továbbá, hogy az Eurovit Multilong reklámfilm üzenetének hatásaival és fogyasztói értelmezésével kapcsolatban egy független piackutató vállalkozástól egy országos reprezentatív közvélemény kutatást rendelt meg 2016. márciusban. Az eljárás alá vont előadása szerint a közvélemény-kutatás egyértelműen azt erősíti meg, hogy a fogyasztók jelentős hányada szerint a reklám üzenete az, hogy a termék retard jellegű, illetve az, hogy a termék komplex vitaminkészítmény. Egyértelmű tehát, hogy a fogyasztók a reklám üzeneteként a termék retard jellegét, illetve a készítmény komplexitását jelölik meg.
168. Csak a fogyasztók csekély hányada jelezte azt, hogy reklám üzenete az (is), hogy a termék jobb, mint más multivitamin készítmény. Az eljárás alá vont hivatkozott az Fttv. 4. § (1) bekezdésére, ami alapján a kereskedelmi gyakorlat megítélése során olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Az eljárás alá vont álláspontja szerint ugyanis egy országosan reprezentatív közvélemény-kutatás eredményeként kialakuló, mindössze a lakosság csekély hányadát reprezentáló csoport [akik valóban az előzetes álláspont szerinti jelentést (is) tulajdonítottak a reklámnak] semmiképpen sem tekinthető olyan csoportnak, amelynek megértése, illetve álláspontja a kifogásolt kereskedelmi gyakorlat kapcsán irányadó lehetne fogyasztóvédelmi szempontból.
169. Nincs ugyanis olyan elvárás a fogyasztóvédelmi jogban, hogy valamennyi fogyasztónak helyesen kell értenie a reklámot ahhoz, hogy a reklám ne legyen jogszabálysértő. A fogyasztók néha nem kellően körültekintőek, és olykor tévedhetnek is. Az ilyen figyelmetlen fogyasztók jogi védelemben részesítése olyan indokolatlan „túlvédelmet” eredményezne, ami a fogyasztóvédelmi versenyjognak egyértelműen nem célja.
170. Az eljárás alá vont előadta, hogy a gyógyszeriparra jellemző éles versenyben az innovációnak, a kreatitásnak (a branding mellett) kiemelkedő jelentősége van mind a technológia és termékfejlesztés, mind a marketing területén. A technológiai innováció révén korábban kielégítetlen terápiás szükségletekre sikerül válaszokat találni, amely a gyógyítás fejlődését és ennek révén végső soron a betegek életminőségének javulását eredményezi. A marketing területén az innováció különös jelentőséggel bír a fogyasztók tájékoztatása, a fogyasztói ismeretek bővülése szempontjából. A legnagyobb kihívást e tekintetben a (technológiai fejlődés révén) egyre komplexebbé váló tartalmaknak a fogyasztókkal történő megismertetése, az adott médium keretein belül történő hatékony átadása jelenti.
171. A TEVA (a technológiai innovációból eredő) előnyként értékeli azt, hogy az általa forgalmazott Eurovit Multilong készítménynek van egy olyan tulajdonsága, mely eltér a többi multivitamin készítménytől. A TEVA e technológiai innováció eredményét ismerteti a fogyasztókkal kereskedelmi kommunikációjában. Ugyanakkor nem állítja, hogy a termék emiatt a tulajdonsága miatt hatékonyabb lenne, mint a többi multivitamin készítmény, de ezt egy olyan jellemzőnek tartja, amely fontos és adott esetben vonzó lehet a fogyasztók számára.
172. Az eljárás alá vont szerint téved az eljáró versenytanács, amikor azt állítja, hogy a készítmény retard jellege azért került kiemelésre, mert az előnyös a vállalkozásra nézve. A kiemelés nem jelenti azt, hogy előnyös, hanem hogy lényeges: ellenkező értelmezés esetén minden olyan jellemzőt, amelyet egy kereskedelmi kommunikáció során egy reklámozó kiemel, előnyösnek kellene tekinteni,

ami nyilvánvalóan téves. A Gazdasági Versenyhivatal által is (helyesen) elvárt követelmény, hogy a kereskedelmi kommunikációban a hirdető a termék lényeges, az általánostól eltérő jellemzőjét mutassa be.

173. Összességében tehát megállapítható az eljárás alá vont szerint, hogy az ésszerűen, kellő körültekintéssel eljáró átlagos fogyasztók nem gondolják azt, hogy az Eurovit Multilong jobb, hatásosabb termék lenne, mint a többi multivitamin készítmény, azonban tisztában vannak azzal, hogy az egy eltérő tulajdonsággal rendelkezik.
174. A fentiekre tekintettel, az eljárás alá vont álláspontja szerint a kifogásolt kereskedelmi kommunikáció nem vet fel versenyjogi aggályt, ezért ezzel kapcsolatban a versenyfelügyeleti eljárást meg kell szüntetni.
175. A vállalkozás szerint továbbá a kereskedelmi kommunikációja sem az Éltv., sem – a 2015. május 5-ét követő időszakra nézve – a 1169/2011/EU rendelet vonatkozó szabályait nem sértette. Az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontját 2015. május 5-én az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1), (3) és (5) bekezdései váltották fel, a szabályozás azonban nem változott.
176. Az eljárás alá vont előadta azonban, hogy a Tpvt. 75. §-ának (1) bekezdése által biztosított lehetőséggel élve olyan önkéntes kötelezettségvállalási csomagot kíván előterjeszteni, amely alkalmas arra, hogy a felmerült eljáró versenytanács aggályokat eloszlassa, továbbá amely révén a közérdek hatékony védelme egyúttal biztosítható lehet. Abban az esetben, ha az eljáró versenytanács nem zárkózik el attól, hogy a felajánlott kötelezettségvállalást elfogadja, a TEVA készen áll arra, hogy a kötelezettségvállalást részletesen kidolgozza és bemutassa.
177. A versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson⁴⁷ a TEVA hivatkozott továbbá a széles piaci gyakorlatra, kérte, hogy azt az első ilyen ügyben vegye az eljáró versenytanács figyelembe – álláspontja szerint az edukáció ezen a helyzeten segítene, orvosolná a felmerült aggályokat, az esetleges fogyasztói ismeretek hiányosságait kezelné. Álláspontja szerint ez a körülmény a kötelezettségvállalás mérlegelése és a szankciók körében is figyelembe veendő, sőt a felróhatóság körében is. A felróhatóság hiányában a számonkérhetőség sem megalapozott, az eljárás alá vont szerint nem szankcionálható a magatartás.

VII.

Jogszabályi háttér⁴⁸

178. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében ha a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tpvt. rendelkezéseit kell alkalmazni.
179. A Tpvt. 75. § (1) bekezdése értelmében a hivatalból indult versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében az ügyfél kötelezettséget vállal arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, és a közérdek hatékony védelme ilyen módon is biztosítható, az eljáró versenytanács határozatában kötelezővé teheti a vállalat teljesítését anélkül, hogy a határozatban a jogsértés megvalósulását vagy annak hiányát megállapítaná. Ha az ügyfél a vizsgált magatartással időközben felhagyott, a magatartás ismételt tanúsításának elkerülését biztosító átlátható és ellenőrizhető magatartási szabályok betartására

⁴⁷ VJ/101-64/2015. számú jegyzőkönyv

⁴⁸ A jelen ügyben felmerült összes további anyagi jogi rendelkezés ismertetését a VJ/101-56/2015. számú eljáró versenytanács előzetes álláspont tartalmazza.

vállalható kötelezettség.

180. Az eljáró versenytanács határozatában a Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében a 75. § alapján a vállalkozást a kötelezettségvállalás teljesítésére kötelezi.
181. A Tpv. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpv. eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni meghatározott kivételekkel. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tpv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.
182. A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.

VIII.

A TEVA kötelezettségvállalásának értékelése

A vizsgált magatartás

183. Ugyan a jelen ügyben végül az eljáró versenytanács kötelezettségvállalást fogadott el, de figyelemmel arra, hogy a kötelezettségvállalás elfogadásának értelmezéséhez szükséges a felmerült aggályok ismerete is, az eljáró versenytanács röviden bemutatja a vizsgált magatartást és a felmerült fogyasztói üzenetet is.
184. A jelen ügyben feltárt kereskedelmi gyakorlatban olyan tartalmú állítások vizsgálatára került sor, amelyek szerint az Eurovit Multilong a hagyományos multivitamin készítményeknél lassabban, egyenletesebben, tartósabban stb. adagolja a hatóanyagokat a szervezet számára. A vizsgálat tehát a nyújtott hatóanyag leadású Eurovit Multilong vitaminkészítmény – hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képesti – előnyeit kiemelő állításokat tartalmazó 2014. szeptember 1-től alkalmazott kereskedelmi gyakorlatra terjedt ki.
185. Az eljáró versenytanács által azonosított legfontosabb kérdés az volt, hogy a reklámban közvetlenül kifejezett jellemző (folyamatosan, fokozatosan, akár 5 órán keresztül adagol, a hagyományos készítményeknél hosszabban tartó, tartósabb és egyenletesebb vitaminellátást biztosít) valóban pusztán egy farmakokinetikai jellemző a fogyasztó számára, miközben
- a fogyasztó nyilvánvalóan olyan vitaminkészítményt használna, amivel szervezetének vitaminellátottságán segít, azaz olyan terméket keres, választ és fogyaszt, amely a szervezete számára előnyösebb,
 - maga a kereskedelmi gyakorlat is azt emeli ki, hogy az érintett termék a hagyományos multivitaminokhoz képest bír valamilyen jellemzővel és a hagyományos multivitaminok a szervezetbe jutva gyorsan leadják hatóanyagaikat, így a nap folyamán a fogyasztó vitaminszintje is csökkenhet.
186. Az eljáró versenytanács azt valószínűsítette, hogy mivel a TEVA a kereskedelmi gyakorlatban (szövegesen és egyes reklámokban képileg is hangsúlyozva) a hagyományos multivitamin termékekhez viszonyítva jeleníti meg ezen jellemzőt, a fogyasztó alappal gondolhatja azt, hogy a vitaminkészítmény ezen jellemzője éppen azért lett kiemelve, mert a jellemző számára előnyös lehet.
187. Az eljáró versenytanács tehát azt valószínűsítette, hogy a kereskedelmi kommunikációban szereplő, a vitaminszint csökkenésre és a különböző termékek hatóanyag-leadására vonatkozó állítások, a reklámok képi megjelenítése és a termék neve által is erősítetten, azt az alapvető üzenetet közvetítik a fogyasztók felé, hogy a késleltetett hatóanyag leadású multivitaminok, illetve különösen

a vizsgálattal érintett Eurovit Multilong hatásosabb, vitaminpótlás céljára alkalmasabb, előnyösebb, mert „*fokozatosabban adja le hatóanyagait*”, mint a hagyományos, gyors hatóanyag leadású multivitaminok, melyek esetében „*a napi vitaminszint csökkenhet*”.

A kötelezettségvállalás tartalmával kapcsolatos iratok

188. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyalást követően arra az álláspontra jutott, hogy a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetésének vagy jogsértés hiánya megállapításának nincs helye, azonban a piaci gyakorlatra is figyelemmel – az eljáró versenytanács által azonosított, lehetséges fogyasztói és piaci sérelmekre, aggályokra tekintettel meghatározott kiegészítésekkel – a közérdek hatékony védelme érdekében kötelezettségvállalás elfogadása indokolt a jelen ügyben.
189. Az eljáró versenytanács VJ/101-79/2015., VJ/101-83/2015., VJ/101-90/2015., VJ/101-97/2015. és VJ/101-99/2015. számú végzéseire a TEVA a VJ/101-82/2015., VJ/101-86/2015., VJ/101-91/2015., VJ/101-96/2015., VJ/101-98/2015. és VJ/101-101/2015. számú beadványaiban pontosította, illetve egészítette ki kötelezettségvállalási csomagját. A kötelezettségvállalási csomag nem betekinthesztő részeit a VJ/101-96/2015. számú irat 1. számú melléklete (az edukációs kampány költségvetése) és VJ/101-98/2015. számú irat mellékletei (megfelelési és egyéb belső szabályzatok) tartalmazzák. A kötelezettségvállalás egységes szerkezetben a VJ/101-101/2015. számú beadványban található.
190. Az eljáró versenytanács továbbá két személyes megbeszélést⁴⁹ tartott a Ket. 28/A. §⁵⁰ szerint a kötelezettségvállalás egyes részletei kapcsán.

Általános megjegyzések

191. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárás iratainak, és különösen az előzetes álláspontra tett észrevételeknek, azon belül is a piaci gyakorlatra vonatkozó utalásoknak, valamint a benyújtott piackutatás eredményeinek a tanulmányozását, értékelését követően arra a megállapításra jutott, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárásban – a vizsgált magatartás jellegére, súlyára, az ügyben felmerült egyéb, a szakértői anyagokból kiolvasható körülményekre, illetve a lehetséges korrekcióra tekintettel – elfogadható kötelezettségvállalás.
192. Az eljáró versenytanács azonban – anélkül, hogy a vizsgált magatartás jogszerűsége tekintetében állást foglalna – azt is szükségesnek tartja röviden felvázolni, hogy az eljárás alá vontak által felhozott érvek, észrevételek ellenére (vagy mellett) mégis mely körülmények tették indokolttá a magatartás versenyfelügyeleti vizsgálatát és miért nem volt megszüntethető a jelen versenyfelügyeleti eljárás vagy megállapítható a jogsértés hiánya.
193. A jelen ügyben feltárt kereskedelmi gyakorlatban olyan tartalmú állítások vizsgálatára került sor, amelyek szerint az Eurovit Multilong a hagyományos multivitamin készítményeknél lassabban, egyenletesebben, tartósabban stb. adagolja a hatóanyagokat a szervezet számára. A vizsgálat tehát a nyújtott hatóanyag leadású Eurovit Multilong vitaminkészítmény – hagyományos, nem retard technológiájú készítményekhez képesti – előnyeit kiemelítő állításokat tartalmazó 2014. szeptember 1-től alkalmazott kereskedelmi gyakorlatra terjedt ki.

⁴⁹ VJ/101-88/2015. és a VJ/101-94/2015. számú feljegyzések

⁵⁰ A hatóság írásban, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben meghatározott elektronikus úton, vagy személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton tart kapcsolatot az ügyféllel és az eljárásban résztvevőkkel.

194. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, amely azon elvárást is magában foglalja, hogy a vállalkozásnak magáról vagy termékeinek lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos, továbbá az ágazati szabályokat követő és ekként versenysemleges legyen. A reklámok üzenetének értelmezése során a joggyakorlat nem a vállalkozások szándékát, hanem a lehetséges fogyasztói tartalmat értékeli – figyelemmel a reklámokban megjelenő állításokra, a reklám összhatására és az érintett termék jellemzőire, különös tekintettel a reklámban kiemelt jellemzőre. Egy reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni. Az üzenet kétértelmősége, pontatlansága is a piaci szereplők terhére esik, a különböző kommunikációs eszközök útján adott tájékoztatásoknak ugyanis önmagukban kell egyértelműnek, hitelesnek, igaznak és pontosnak lenniük.⁵¹
195. A fogyasztók alapvetően többféle termék-kategóriába tartozó, különböző minősítésű fogyasztási cikkekkel, szolgáltatásokkal találkozhatnak a különböző piacokon. Az egyes piacokon eltérő szabályok jelölik ki a reklámozási kereteket, azonban általánosságban elmondható, hogy ahhoz, hogy bármely termék vagy szolgáltatás bármilyen, az emberi szervezetre irányuló pozitív hatással népszerűsíthető legyen, megfelelően és szigorú (tudományos, klinikai) keretek között igazolni kell az érintett piaci szereplőknek ezen hatásokat, továbbá olyan módon kell kommunikálni, hogy sem az általános tilalmak, sem az alapelvek ne sérüljenek: tehát a piaci szereplőknek azt is igazolni kell tudni, hogy a jogszabályi követelményeknek (tilalmaknak, korlátoknak, mechanizmusoknak) hogyan felelnek meg. Amennyiben nem állítana fel a szabályozás és a jogalkalmazás szigorú, minden vállalkozásra kiterjedő kereteket, azon piaci szereplők, akik jogszerűen forgalmazzák, minősítetik és reklámozzák termékeiket, jelentős piaci hátrányba kerülnének.
196. Lényeges továbbá, hogy az Fttv. 14. §-a értelmében a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. A fogyasztókhöz eljuttatott információk valóságtartalmát tehát minden esetben a közreadójának kell igazolnia. Abban az esetben azonban, ha olyan állítással valósul meg a megtévesztés, amely esetében nincs helye általános (tényekre vonatkozó) igazolásnak (pl. az adott ágazat keretében speciális korlátok vagy bizonyítási mechanizmusok, esetleg tilalmak érvényesülnek vagy éppen az állítás ténye/értelme/tartalma önmaga is vita tárgya), ott az Fttv. 14. §-a szerinti igazolási kötelezettség sem alkalmazandó úgy, mintha tényállítást kellene igazolni.
197. Az eljárás alá vontak számos bizonyítékot benyújtottak a termék retard hatására vonatkozóan (igazolandó a reklámokban megjelenő explicit állításokat), azonban a jelen esetben a vizsgált kereskedelmi gyakorlat üzenetének az értelmezése volt a kulcskérdés. Az eljárás alá vontak (miközben maguk is elismerik, hogy a Gazdasági Versenyhivatal értelmezése szerinti hatékonysági, hasznosulási, a hagyományos multivitaminokhoz képesti előny nem igazolható) nem értettek egyet a Gazdasági Versenyhivatal álláspontjával, a reklámok ügyindító végzés szerinti értelmezésével, ezért az álláspont vitatása körében egy piacutatást is benyújtott a TEVA.
198. Az eljáró versenytanács szerint azonban a csatolt piacutatás nem kérdőjelezi meg egyértelműen az eljáró versenytanács értelemezését:
- egyrészt mivel a kutatási kérdések körében („szerepelt/nem szerepelt a reklámban” típusú kérdésként, konkrétan megfogalmazva) nem jelent meg az értelmezés, csak a nyitott, a

⁵¹ A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.30.567/2016/10. számú ítélete.

fogyasztók által maguktól említett válaszok között, megerősítve az eljáró versenytanács értelmezését,

- másrészt mert a fogyasztók a reklámoktól alapvetően ugyan tájékoztatást várnak el, de nem feltételezik, hogy a reklámokban semleges jellemzők szerepelnek hangsúlyosan, főüzenetként, nem pedig egy fogyasztói előny.
199. Ebben a körben utal arra is az eljáró versenytanács, hogy egy átlagos, de a vegyipari vagy gyógyszerészeti ismeretek szempontjából laikus fogyasztó számára egy farmakokinetikai jellemző nem ugyanazt a jelentést hordozza, mint egy szakember számára: a fogyasztó inkább a szavak köznapi értelmezése alapján próbálja tartalommal megtölteni a közlést.
200. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azáltal, hogy a TEVA a kereskedelmi gyakorlatban (szövegesen és egyes reklámokban képileg is hangsúlyozva) a hagyományos multivitamin termékekhez viszonyítva jeleníti meg ezen jellemzőt, a fogyasztó alappal gondolhatja azt, hogy a vitaminkészítmény ezen jellemzője éppen azért lett kiemelve, mert a jellemző számára előnyös lehet.
201. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy az egyes reklámállítások üzenetének vizsgálatakor azok összhatásából, fogyasztók általi lehetséges, logikus, ésszerű felhasználást követő és életszerű értelmezéséből szükséges kiindulni. A reklámok üzenetének értelmezése során a joggyakorlat nem a vállalkozások szándékát, hanem a lehetséges fogyasztói tartalmat értékeli – figyelemmel a reklámokban megjelenő állításokra és az érintett termék jellemzőire, különös tekintettel a reklámban kiemelt jellemzőkre.
202. A kötelezettségvállalás elfogadása ellenére az eljáró versenytanács a jelen ügyben is fontosnak tartja azt kiemelni, hogy a versenytanácsi gyakorlat szerint, amennyiben egy reklám nem határozza meg, hogy mi értendő egy, az adott reklámban használt kifejezés alatt, akkor a kifejezés tartalommal való kitöltését a reklámozó a fogyasztóra bízta. Ha azonban a tájékoztatás nem egyértelmű, annak következményeit is a vállalkozásnak kell viselnie, mindenekelőtt oly módon, hogy valamennyi értelmezés valóságnak való megfelelését igazolnia kell. A Vj-116/2007. számú versenyfelügyeleti eljárásban megállapításra került, hogy a többféle fogyasztói értelmezés következményeit a vállalkozás elkerülheti egy egyértelmű (és bizonyítottan valós) megfogalmazással. Ezen érvelést elfogadva, a Fővárosi Ítélet 2.Kf.27.298/2012/7. számú döntésében rávilágított, hogy a fenti ügyben a vállalkozás csupán a saját álláspontját közölte, de nem igazolta a másik értelmezés lehetőségének szükségszerű elvetését.
203. Az egészségre, tápanyag-összetételre vonatkozó állításokkal kapcsolatban a vállalkozásoknak az élelmiszerek kapcsán alkalmazott kereskedelmi gyakorlatai esetében az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK rendeletére (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) is figyelemmel kell eljárniuk. A 1924/2006/EK rendelet 2., a fogalom-meghatározásokat tartalmazó cikkének (2) bekezdés szerint „állítás” az olyan közlés vagy ábrázolás - beleértve a képi, grafikus vagy jelképes ábrázolás bármely formáját -, amely a közösségi vagy nemzeti jogszabályok szerint nem kötelező, és amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik.
204. Ekként elmondható, hogy élelmiszer-reklámok esetében sem csak a szavak elsődleges jelentése valósít meg állítást, hanem a sejtetés, a sugallás is. Ezt a megközelítést erősítik az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésének c) és d) bekezdései is, amelyek szintén nevesítik az élelmiszerekkel kapcsolatos megtévesztő tájékoztatás körében a sugalmazást.

205. Ebben a körben utal az eljáró versenytanács a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatról szóló 2005/29/EK irányelv végrehajtásához/alkalmazásához készült iránymutatás⁵² azon megállapításaira, hogy

- a viselkedési közgazdaságtan új megfigyelései szerint nem csupán a rendelkezésre bocsátott információk tartalma, hanem az információ közlésének módja is jelentős hatással van arra, hogy a fogyasztók arra hogyan reagálnak,
- ezért a 6. cikk kifejezetten olyan kereskedelmi gyakorlatokat ölel fel, amelyek „*bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét*” – félrevezethetik a fogyasztókat, „*még akkor is, ha a rendelkezésre bocsátott információ tényszerűen helytálló*”,
- a nemzeti bíróságoknak és közigazgatósági hatóságoknak kell megvizsgálniuk a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő jellegét figyelemmel a viselkedés-közgazdaságtan legutóbbi megfigyeléseire.

A kötelezettségvállalás elfogadása melletti körülmények

206. A TEVA kötelezettségvállalásának alapvető célja és egyben lényege, hogy

- egyrészt megelőzze a vitás megítélésű, esetlegesen aggályos értelmezésű, potenciálisan megtévesztő implicit üzeneteket hordozó reklámok közzétételét, amire figyelemmel összetett üzenet ellenőrzési módszert dolgozott ki és vállalt – integráltan – működtetni,
- másrészt a fogyasztói edukáció révén felhívja a figyelmet a retard jellemző „semleges” voltára.

207. Az eljáró versenytanács

- a szakértők 35-125. pontokban részletesen ismertetett számai megállapításai, tudományos következtetései,
- a retard és a hagyományos vitaminkészítmények közötti különbségek kapcsán fennálló fogyasztói ismeretek esetleges hiánya,
- a TEVA által benyújtott piackutatás egyes eredményei, illetve
- a retard készítmények kommunikációs jellemzői, a versenytársak hasonló gyakorlata

alapján, figyelemmel a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 6/2014. számú, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett kötelezettségvállalásról szóló közleménye (a továbbiakban: Kötelezettségvállalási Közlemény) iránymutatásaira,⁵³ arra a megállapításra jutott, hogy a jelen döntés rendelkező részébe foglalt vállalatokkal a retard termékjellemzővel és általában az implicit üzenetekkel kapcsolatban felmerülő aggályok orvosolhatóak, ekként a közérdek hatékony védelme biztosítható, így az eljáró versenytanács határozatában kötelezővé tette ezen vállalatok teljesítését anélkül, hogy a határozatban a jogsértés megvalósulását vagy annak hiányát megállapítaná.

208. Az eljáró versenytanács a Tptv. 75. § (1) bekezdése, valamint a Kötelezettségvállalási Közlemény alapján értékelte a TEVA által benyújtott, a fentiek szerint többször kiegészített kötelezettségvállalást.

⁵² http://ec.europa.eu/justice/consumer-marketing/files/ucp_guidance_hu.pdf

⁵³ http://www.gvh.hu/data/cms1029497/fogyasztos_kotelezettsegvallalas_kozlemeny_2014_10_06.pdf

209. Az eljáró versenytanács rögzíti, hogy a Kötelezettségvállalási Közlemény, annak 3. pontja értelmében az Fttv. és a külön jogszabályokban, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozóan előírt, a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó szabályok megsértése tárgyában indult eljárásokban is alkalmazandó a Tptv. 75. §-a alapján benyújtott kötelezettségvállalási nyilatkozatok esetében.
210. A Kötelezettségvállalási Közlemény 4. pontjában rögzíti, hogy a törvény a Gazdasági Versenyhivatalnak széles mérlegelési jogkört biztosít a kötelezettségvállalási nyilatkozat elbírálása (elfogadása vagy elvetése) tárgyában.
211. A kötelezettségvállalást elfogadó határozat funkciója az eljárás alá vont vállalkozás magatartásának a jogszabályokkal való teljes megfelelést biztosító korrekciója, azaz hogy
- a közérdek érvényesítése mellett
 - a versenytársak és más piaci szereplők magatartását is orientálja, miközben
 - a tényállás teljes, részletes tisztázásának és jogi értékelésének elmaradása révén a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló erőforrások minél hatékonyabban kerüljenek felhasználásra és az eljárások is gyorsabban befejezhetőek legyenek.
212. Egy kötelezettségvállalási nyilatkozat elbírálása során az adott ügyben eljáró versenytanács – a Tptv. 75. §-ában foglalt azon általános kérdésem túl, hogy a közérdek hatékony védelme biztosítható-e a kötelezés és a versenyfelügyeleti eljárás ekként történő lezárása révén – a Kötelezettségvállalási Közleményben megjelenő, a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása mellett és ellene szóló körülményeket összességében értékeli.
213. Az eljáró versenytanács a kötelezettségvállalás elfogadása elleni körülményeket nem azonosított, de megjegyzi, hogy a kötelezettségvállalás a versenyfelügyeleti eljárás kései szakában került benyújtásra. Az eljáró versenytanács azonban azt is szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a kötelezettségvállalás jellege (az implicit üzenet ellenőrzési módszertan) miatt az eljárás alá vont gyakorlatilag az eljáró versenytanács előzetes álláspontját, illetve a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyalást követően került olyan helyzetbe, hogy részleteiben is kidolgozhassa a módszertan mint a kötelezettségvállalás kulcselemét.
214. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy nem ismert előtte, hogy bármely más piaci szereplő olyan versenyjogi, illetve fogyasztóvédelmi megfelelési eljárást vagy programot alkalmazna, amelyben az összüzenet, illetve implicit üzenet ellenőrzésének kiemelt szerepe lenne, ekként a TEVA kötelezettségvállalása ebben a tekintetben iránymutató nem csak az adott piac, de más piacok, illetve általában minden, a különböző kereskedelmi gyakorlatok megfeleléséért elkötelezett vállalkozás számára. A jelen ügyben ez a körülmény indokolja alapvetően a kötelezettségvállalás elfogadását.
215. Továbbá általánosságban elmondható, hogy a benyújtott kötelezettségvállalás tartalma valóban a jelen ügyben előzetesen azonosított problémákra reflektál, így nem tekinthető öncélúnak vagy a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgyától függetlennek. Megállapítható továbbá, hogy a jelen ügyben vizsgált magatartás nem célzott sérülékeny fogyasztókat és a lehetséges fogyasztói kár sem tekinthető jelentősnek arra is figyelemmel, hogy az érintett termékek funkciója nem vitatható.
216. A Kötelezettségvállalási Közlemény 33. pontja értelmében a közérdek védelme szempontjából hatékony edukációs kampány jellemző feltétele, hogy a kampány várhatóan az érintett fogyasztói réteg jelentős részéhez érjen el, s ténylegesen segítse a fogyasztók tudatosabb döntéshozatalát, hiszen a kötelezettségvállalásnak nem az a célja, hogy a Gazdasági Versenyhivatal álláspontját, az általa elfogadott vagy ellenőrzött információkat közvetítse, hanem hogy a fogyasztói tudatosságot

növelje az adott versenyfelügyeleti eljárás által érintett területen. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy az OGYÉI közreműködése az edukáció tartalmának a kialakításában (jóváhagyásában) megfelelő biztosítéka annak, hogy a fenti célt az edukációs kampány elérje, amely kampány éppen a vitaminszedési főszezonban fog megjelenni, költségvetésére is figyelemmel azon a csatornán, ahol a vizsgált kereskedelmi gyakorlat is megjelent.

217. A kötelezettségvállalás tartalma és a vállalás egyéb körülményei alapján a jelen ügyben továbbá az alábbi körülmények szóltak a vállalás elfogadása mellett:

- az eljárás alá vont a kötelezettségvállalási nyilatkozat megtételét megelőzően felhagyott a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal, és a magatartás ismételt tanúsítása a vállalás jellegére tekintettel nem is valószínűsíthető (Kötelezettségvállalási Közlemény 25. és 31. pontja),
- a kötelezettségvállalás nyomán valószínűsíthetően érdemben enyhül az észlelt probléma megismétlődésének kockázata (Kötelezettségvállalási Közlemény 33. pontja),
- a kötelezettségvállalás tartalma túlmutat az adott ügyön, alkalmas lehet arra, hogy orientálja a versenytársak és más piaci szereplők magatartását (Kötelezettségvállalási Közlemény 34. pontja),
- az eljárás alá vont a vállalások teljesítésének, egyes lépéseinek mechanizmusát is ismertette, így megállapítható, hogy a kötelezettségek ellenőrizhetőek lesznek (Kötelezettségvállalási Közlemény 27. pontja).

218. Az eljáró versenytanács szükségesnek tartja kiemelni továbbá, hogy a Kötelezettségvállalási Közlemény 16. pontja értelmében több eljárás alá vont vállalkozás esetén a kötelezettségvállalás elfogadásához elegendő lehet, ha csak az egyik eljárás alá vont vállalkozás nyújt be kötelezettségvállalást, amennyiben az adott probléma megoldása elsősorban az e vállalkozással szembeni fellépés, illetve az ő vállalása teljesülésének eredményeként érhető el. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben megállapította, hogy a TEVA vállalása a Bioextra Zrt. közreműködése nélkül is alkalmas arra, hogy az aggályokat orvosolja, a hatékony közérdekvédelmet biztosítsa, így úgy döntött, hogy nem indokolt a Bioextra Zrt. ellen folytatni a versenyfelügyeleti eljárást.

219. Az eljáró versenytanács felhívja azonban a figyelmet arra is, hogy a rendelkező részben foglalt kötelezettségek utóvizsgálati versenyfelügyeleti eljárásban történő ellenőrzése során a Gazdasági Versenyhivatal gyakorlata hitelesen és részletesen dokumentált igazolást vár el, továbbá a rendelkező rész tartalmán túl a kötelezettségvállalás teljesítésének vizsgálata során a Gazdasági Versenyhivatal figyelemmel lehet a jelen versenyfelügyeleti eljárásban keletkezett iratokra, különösen pedig

- a szakhatósággal való egyeztetést és a vállalt edukációs kampány költségvetését (az összeget) bemutató VJ/101-96/2015. számú iratra,
- az eljárás alá vont hatályos megfelelési szabályzatait bemutató VJ/101-98/2015. számú iratra,
- az eljárás alá vont kötelezettségvállalásának indokolását is tartalmazó VJ/101-101/2015. számú iratra.

IX.

Összegzés és egyébek

220. A fentiekre való tekintettel az eljáró versenytanács a Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján határozatában a TEVÁ-t a Tpv. 75. §-a szerinti – a jelen (végzéssel egybefoglalt) határozat rendelkező része szerinti – kötelezettségvállalás teljesítésére kötelezi, anélkül, hogy a határozatban a jogsértés megvalósulását vagy annak hiányát megállapítaná.

221. Tekintettel a Bioextra közreműködésének marginális voltára is a vizsgált magatartás tekintetében, az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy a TEVA komplex vállalására figyelemmel nem indokolt a versenyfelügyeleti eljárás folytatása a Bioextra Zrt.-vel szemben, így a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján a vállalkozással szemben az eljárást megszüntette, mivel az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.
222. A Tpvt. 48. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács döntéseit háromtagú vagy öttagú tanácsban hozza meg. A (2) bekezdés értelmében, ha e törvény eljáró versenytanácsot említ, azon az (1) bekezdésben meghatározott tanácsot kell érteni. Egyéb esetekben a vizsgáló vagy az eljáró versenytanács tagja egyedül is eljárhat.
223. Az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet, hogy a Tpvt. 77. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal utóvizsgálat keretében hivatalból ellenőrzi az eljáró versenytanács végrehajtható határozatában előírt, a 75. § szerinti kötelezettségvállalás teljesítését.
224. Az eljáró versenytanács felhívja továbbá a figyelmet arra is, hogy a Tpvt. 75. §-ának (2) bekezdése szerint az eljáró versenytanács az (1) bekezdés szerinti határozatát a (3)-(7) bekezdésben meghatározott esetekben és feltételek szerint is módosítja vagy visszavonja.
225. A Tpvt. 75. §-ának (5) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács a bíróság által felül nem vizsgált határozatát visszavonja, ha a határozat a döntés szempontjából lényeges ténynek a kötelezett vállalkozás általi félrevezető közlésén alapult.
226. A Tpvt. 75. §-ának (6) bekezdése értelmében ha vállalkozás nem teljesítette a határozatban, illetve a (3) bekezdés szerint módosított határozatban előírt kötelezettséget, az eljáró versenytanács a vállalt kötelezettséget előíró határozat alapját képező közérdek hatékony érvényesülése szempontjának – a kötelezettségvállalással érintett piaci viszonyok jellegére, a fennálló versenyfeltételekre, továbbá a vállalt kötelezettség addigi teljesítésének mértékére, a mulasztás tekintetében a vállalkozás magatartásának felróhatóságára is figyelemmel történő – mérlegelése alapján határozatát visszavonja vagy bírságot szab ki.
227. A Ket. 73. § (3) bekezdése értelmében egy okiratba foglalható a határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés. Az egy okiratba foglalt döntések rendelkező részét és indokolását döntésenként önállóan kell megszövegezni. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti.
228. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja. A Tpvt. 82. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanácsnak az eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy a Tpvt. megengedi. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.
229. A Gazdasági Versenyhivatal hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra
- az Fttv. rendelkezéseinek megsértése körében az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése állapítja meg, mely szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas;
 - a 2014. december 13-át megelőzően tanúsított magatartások vonatkozásában az Éltv. 10. § (2) bekezdés b) pontjában és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése körében az Éltv. 76/A. § állapítja meg;
 - a 2014. december 13-tól tanúsított magatartások vonatkozásában az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés b) pontjában és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése körében az Éltv. 25. § (3) bekezdése állapítja meg.

230. A jelen ügyben a gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy a kereskedelmi kommunikáció országos terjesztésű időszakos lapban is megjelent, valamint országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül is megvalósult, így az Fttv. 11. § (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik.
231. Az Éltv. – 2015. május 5. előtt és azt követően hatályos – 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében, illetve az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1), (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
232. Az Éltv. 76/A. §-a szerint az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény módosításáról szóló 2015. évi XLVI. törvény 15. § a) pontjának hatálybalépését megelőzően tanúsított, a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütköző magatartás esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
233. A fentiek értelmében (és tekintettel az Fttv. 17. §-ára is) az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének és az 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (1) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni, amely az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, s így a Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. és az 1169/2011/EU rendelet releváns rendelkezései vonatkozásában is fennáll.
234. A Gazdasági Versenyhivatal országos illetékességét a Tpv. 46. § állapítja meg.

Budapest, 2017. október 30.

dr. Szoboszlai Izabella s.k.

előadó versenytanácsstag

dr. Kuritár Dávid s.k.

versenytanácsstag

Váczi Nóra s.k.

versenytanácsstag